Naj bo 1. maj obsodba politike imperializma, ki hoče mešetariti z našim ozemljen na škodo ljudskih interesov, demokracije in miru!

PRIMORSKI DNEVNIK

GLASILO OSVOBODILNE FRONTE SLOVENSKEGA NARODA ZA TRŽAŠKO OZEMLJE

Leto VI - Štev. 87 (1478) Poštnina plačana v gotovini Spedizione in abbon. post. I. gr. TRST četrtek 27. aprila 1950 Cena 15 lir

Ob deveti obletnici ustanovitve OF slovenskega naroda

Ko je pred devetimi leti vsa Evropa ječala v nacističnem in fašističnem suženjstvu, so se v Ljubljani na današnji dan sestali pod vodstvom Komunistične partije Slovenije predstavniki slovenskega naroda in ustanovili Osvobodilno fronto slovenskega naroda z nalogo, da z vsemi sredstvi zatrejo fašističnega in nacističnega okupatorja iz svoje domovine.

Plani čez Savo,
plavaj čez Dravo!
Zob za zob.
glavo za glavo!

To je bilo geslo Osvobodilne fronte, ki ga je dal veliki ljudski umetnik Oton Župančič. Pod tem geslom se je vrgel v nadčloveško borbo proti okupatorju ves slovenski narod organiziran v OF, izgnal okupatorja in osvobodil svojo domovino.

Osvobojeni del slovenskega naroda gradi danes v svobodni domovini socializem in svoboden praznuje deveto obletnico ustanovitve svoje slavne OF, s pomočjo katere si že peto leto svoboden gradi boljšo bodočnost.

Mi, tržaški, goriški, beneški in kanalski Slovenci pa smo s krivično mirovno pogodbo odrezani od svoje domovine in praznujemo deveto obletnico ustanovitve OF v pogojih klerofašističnega in imperialističnega suženjstva kljub temu, da smo se združeni v Osvobodilni fronti osvobodilne in nacionalne strpnosti ter bratskega sožitja med Slovenci in Italijani. Zato bo naša OF še nadalje ostala temelj Slovansko italijanske antifašistične unije kot njen organski del ter del celotnega demokratičnega gibanja v okviru Slovansko-italijanske ljudske fronte. In v njenih vrstah se bomo borili za ponovno združitev v enotno in borbeno fronto vsega delovnega ljudstva mesta in dežele proti novoporajočemu se italijanskemu fašizmu in iredentizmu, proti izkoriščanju tržaškega vprašanja za oživljanje nacionalne mržnje med narodi in proti izvajanju protiljudske imperialistične politike ter proti izdajalskemu početju kominformistov.

Odločno se bomo borili za obrambo pridobitev ljudske oblasti v Istrskem okrožju in za dosego istih demokratičnih pozicij na angloameriškem področju STO-ja. Dosledno in vztrajno se bomo borili za pravilno in demokratično rešitev tržaškega vprašanja, rešitev, ki je možna le z neposrednim sporazumom med tu živečimi narodnostnimi skupinami in prizadetimi sosednimi narodi Jugoslavije in Italije ter na način najuspešneje preprečili vsakršno tuje mešetarjenje in onemogočili vojnohujskaško politiko ter s tem najbolje doprinesli svoj delež za mir in bratstvo med narodi.

Le na ta način se bo slovensko ljudstvo na Tržaškem, Beneškem, Goriškem in v Kanalski dolini uspešno borilo za svoje pravice na političnem, gospodarskem in narodnostnem področju. Le na ta način bo naša borba proti narodnostnemu zatiranju in za jezikovno ter narodnostno enakopravnost na vseh področjih javnega življenja zmagovita. Le na ta način bomo dosegli nemoten in svoboden razvoj našega šolstva in našega kulturnega udejstvovanja ter si zagotovili enakopravnost tudi na gospodarskem področju.

Naj živi deveta obletnica ustanovitve slavne Osvobodilne fronte slovenskega naroda!

SLOVENCI IN ITALIJANI! DEMOKRATI!

PRVEGA MAJA BOMO MANIFESTIRALI PROTI DISKRIMINACIJSKEMU POSTOPANJU PREDSEDSTVA CONE, KI NAM NE DOVOLJUJE LEPAKOV S SLOVENSKIMI IN ITALIJANSKIMI ZASTAVAMI Z RDECO ZVEZDO!

boreč se in doprinašajoč nadčloveške krvave in materialne žrtve v sklopu slavne Jugoslovanske armade, izgnali fašistične in nacistične okupatorje, vzpostavili svojo ljudsko oblast, ki nam je zajamčila, da si bomo tudi mi lahko s svojimi brati gradili temelje za boljše in človeka vredno življenje. Le zaradi omogočanja vzpostavitve miru v svetu smo ostali izven meja svoje domovine s tem, da se ji nismo in da se ji nikdar ne bomo odrekli.

Zato praznujemo deveto obletnico ustanovitve OF v znaku ponovno porajajočega se fašizma in italijanskega iredentizma, v znaku ene izmed najtežjih gonj proti pridobitvam krvave osvobodilne vojne, v znaku diskriminacijskih postopkov reakcionarnih italijanskih oblastnikov, in njihovih gospodarjev ki ne spoštujejo niti določb mirovne pogodbe niti določb svoje lastne ustave.

Zato je danes deveto leto po ustanovitvi OF glavna naloga Osvobodilne fronte slovenskega naroda pri nas, da ostane dosledni čuvar načel in pridobitev narodno osvobodilne borbe, ki so plod brezprimernega junaštva in žrtev vsega slovenskega naroda. Zato je njena naloga čuvanje enotnosti slovenskega ljudstva v teh krajih, kajti ta enotnost je neprecenljiva in nenadomestljiva zgodovinska pridobitev narodnoosvobodilne vojne. Zato smatra OF, da je najtesnejša poveznica tukajšnjega slovenskega življa s slovenskim narodom v svobodni domovini življenjske važnosti za naš narodnostni obstoj ter za gospodarski, socialni politični in kulturni razvoj našega ljudstva.

Nadaljnja naša osnovna naloga, ki jo ponovno poudarjamo ob današnji deveti obletnici obstoja OF, pa je dosledna obramba v skupni borbi proti fašizmu skovanega slovansko-italijanskega bratstva. Zato je naša dolžnost, da z vsemi silami delujemo v duhu policiji izvajali terorizem nad prebivalstvom.

Nova odložitev konference za Avstrijo

LONDON, 26. — Konferenca namestnikov za mirovno pogodbo z Avstrijo, ki se je do danes sestala že 252 krat po dveh letih prekinitve, ni v ničemer napredovala, ker ni sovjetski delegat mogel podati pojasnil o rezultatih avstrijsko-sovjetskih razgovorov na Dunaju.

Britanski delegat je predlagal, naj se konferenca odloži do 22. maja.

Izjave poveljnika VUJA-e polk. Mirka Lenca

Istrsko ljudstvo je na volitvah dokazalo svojo privrženost ljudski oblasti

Ljudstvo je zavrnilo vse iredentistične težnje, ki bi ga hotele spraviti v suženjstvo, iz katerega se je v skupni borbi z jugoslovanskimi narodi osvobodilo

BEOGRAD, 26. — Komandant vojne uprave Jugoslovanske armade v jugoslovanski coni Tržaškega ozemlja polk. Mirko Lenac je podal predstavnikom domačega in inozemskega tiska izjavo, v kateri je demantiral trditve v dirigirani protijugoslovanski kampanji v Italiji v zvezi z volitvami za okrajni ljudski odbor v jugoslovanski coni Tržaškega ozemlja.

Ko je govoril o tej kampanji, ki jo organizirajo krogi italijanske vlade preko tiska in radia in ki je dosegla višek za časa zasedanja italijanskega parlamenta in govora ministra za zunanje zadeve grofa Sforze, je Lenac poudaril, da so Sforzove trditve zasnovane na absurdnih in popolnoma netočnih podatkih in se v ničemer ne razlikujejo od najtendencioznejših protijugoslovanskih trditev v zadnjem času.

Nato je polk. Lenac odločno zavrnil vse trditve o spopadih, neredih, terorju in pritisku na volivce v jugoslovanski coni STO-ja med volitvami ter je poudaril, da so številni novinarji, ki so se lahko svobodno kretali, lahko ugotovili, da so volitve potekale v redu. Na koncu je poudaril, da so volivni izidi pokazali, da je prebivalstvo jugoslovanske cone Tržaškega ozemlja globoko vdano svoji ljudski oblasti, ki si jo je priborilo v narodno-osvobodilni borbi proti fašizmu. S svojo množično udeležitvijo na volitvah in z glasovanjem za kandidate Ljudske fronte je ljudstvo jugoslovanske cone Tržaškega ozemlja zavrnilo vse iredentistične težnje, ki gredo za tem, da bi ga ponovno spravili v suženjstvo, v katerem je bilo v preteklosti in iz katerega se je v skupni borbi z jugoslovanskimi narodi osvobodilo.

Potovanje v Jugoslavijo bivših italijanskih partizanov

RIM, 26. — Danes zjutraj so odpotovali v Beograd nekateri bivši italijanski partizani, ki so sodelovali v narodno-osvobodilni borbi v Jugoslaviji. Udeležili se bodo proslav 1. maja.

Na sprejemu, ki ga je njim v čast priredil jugoslovanski odpravnik poslov v Rimu Jože Zemljak je govoril komisar in major jugoslovanske vojske Carlo Cutolo, ki je med drugim omenil, da so KPI in nekatere katoliške organizacije skušale preprečiti njihovo potovanje v Jugoslavijo.

Jugoslovanski film „Sofka" v Parizu

PARIZ, 26. — V enem izmed največjih pariških kinematografov so začeli predvajati jugoslovanski film «Sofka». Prve kritike francoskih filmskih kritikov pravijo, da je jugoslovanski film doživel dober sprejem pri francoskih gledalcih.

Kominformisti so bolj imperialistični od italijanskih imperialistov samih

TAKOLE JE GOVORIL V RIMSKEM PARLAMENTU PAJETTA V IMENU KPI, KI JE POVEDAL TISTO, KAR HOČEJO TUDI TRŽAŠKI KOMINFORMISTI Z VIDALIJEM NA CELU:

« Ma ciò che vi abbiamo chiesto è non solo l'affermazione che tutto il Territorio Libero deve tornare all'Italia, ma un'azione pratica perchè questo avvenga:

SEDAJ JE KONČNO JASNO TUDI VSEM TISTIM NAŠIM LJUDEM, KI SO NA ZADNJIH VOLITVAH GLASOVALI ZA KOMINFORMISTE, DA JIH JE VIDALI NESRAMNO VARAL, KO SE JE TRKAL NA PRSA, DA «PRIMORSKI DNEVNIK» LAŽE, KO TRDI, DA KOMINFORMISTI PRODAJAJO TRŽAŠKO OZEMLJE ITALIJI.

IZJAVE, KI JIH JE PODAL PAJETTA V RIMSKEM PARLAMENTU SO BILE PODANE POTEM, KO JE SE POSEBEJ VIDALI, KI JE BIL NEKAJ DNI PRED TEM V RIMU, ZAHTEVAL, DA ZASTOPNIK KPI V RIMSKEM PARLAMENTU IZRECNO ZAHTEVA VRNITEV TRŽAŠKEGA OZEMLJA ITALIJI, IN SICER SE MNOGO OSTREJE KOT PA PREDSTAVNIKI ITALIJANSKIH BURŽOAZNIH STRANK.

S ČIM BODO ODSLEJ ZLASTI SLOVENSKI TRŽAŠKI KOMINFORMISTI VARALI NAŠE LJUDSTVO, KO JE SPRIČO ZADNJE PAJETTOVE IZJAVE POVSEM JASNO, DA HOČEJO TUDI ONI ISTO, KAR HOCE VIDALI: PONOVNO ZASUŽNJENJE TRŽAŠKEGA OZEMLJA S STRANI KLEROFASISTIČNE DE GASPERIJEVE ITALIJE.

Množični nastop pevskih zborov na proslavi prvega maja

Za letošnji množični pevski nastop se pripravlja znatno večje število pevcev in pevskih zborov, ki so v tem letu na novo začeli z delovanjem. Skupno bo vseh pevskih zborov 19. Kateri zbor bo nastopil z največjim številom pevcev, je danes težko ugotoviti, ker zbori še vedno tekmujejo v pridobivanju novih članov. Vsekakor pa kaže, da bodo Barkovlje, Sv. Jakob, Sv. Ivan, Prosek in Dolina prednjačili. Seveda ne bo nič manj važen nastop številčno sicer šibkejših zborov, vendar pa kvalitetno dobrih kot Tržaški zvon, Plavje, Skedenj in drugi.

—o—

Združeni mešani pevski zbori bodo zapeli naslednje pesmi: Simoniti: «Le vkup uboga gmajna»; Kozina: «Naša vojska»; Pregelj: «Mlada garda».

* * *

Dalje bodo zbori ponovili pesmi iz prejšnjih prvomajskih nastopov: E. Adamič: «Naša pesem»; Venturini: «V nove zarje»; Hercigonja: «Seljačka»; Venturini: «Mi smo ubežniki» in Vrabec: «Koračnica fizkulturnikov».

* * *

Posebnost letošnjega pevskega nastopa bo skupni nastop moških zborov s pesmijo B. Adamiča: «Če zapojemo veselo».

* * *

SKUPNA VAJA PEVSKIH ZBOROV BO V PONEDELJEK 1. MAJA OB 9. URI NA STADIONU.

* * *

GLEDE PREVOZA BOSTE ZVEDELI NA OKRAJU.

* * *

PEVCI IN PEVKE! SE TE ZADNJE PEVSKE VAJE IZRABITE, DA BOSTE ZA NASTOP DOBRO PRIPRAVLJENI!

* * *

Naj bo 1. maj obsodba politike imperializma ki hoče mešetariti z našim ozemljem na škodo ljudskih interesov, demokracije in miru!

Indipendentistična podpora cunjastemu imperializmu

Tržaški tako imenovani indipendentisti s Sporerjem in Giampiccolijem na čelu se nenehno širokoustijo, da so zakleti sovražniki italijanskega iredentizma in šovinizma in njihovih ciljev, ki so: ponovno zasužnjenje v klerofašistični Italiji ne samo Trsta in vsega Tržaškega ozemlja, temveč tudi vse Julijske krajine, Dalmacije in po možnosti tudi «ljubljanske province». Za dosego tega cilja so italijanske nacionalne buržoazne stranke tudi uprizorile vso pohlevno gonjo proti volitvam v Istrskem okrožju smatrajoč prav to gonjo za bistveni del vsega svojega delovanja za dosego omenjenih ciljev, t. j. ciljev Mussolinijeve fašistične italije, ciljev, proti katerim pravijo, da se borijo indipendentisti.

Toda samo pravijo!

V zadnji številki njihovega glasila «Trieste Sera» so namreč indipendentisti jasno in odkrito povedali, da tudi oni prav tako kot vse ostale italijanske buržoazne stranke «obsojajo» volitve v Istrskem okrožju in to zapisali skoro še bolj na veliko kot pa klerofašistična tržaška glasila.

To pomeni, da so tržaški indipendentisti prav tako buržoazna politična skupina, ki je prav tako sovražno razpoložena do ljudske oblasti v Istrskem okrožju kot je nujno sovražno razpoložena vsaka buržoazna politična skupina proti oblasti ljudstva, ki je buržoazijo na področju, na katerem vlada odstranilo z oblasti.

Volitve v Istrskem okrožju so se vršile na podlagi demokratičnega zakona, ki mu indipendentisti ne morejo ničesar očitati. Kljub temu pa se indipendentisti volitev niso udeležili navajajoč jalov izgovor, da je bil rok prekratek, vendar pa niti tega izgovora (sami se zavedajo njegove jalovosti) v svoji «Izjavi» ne navajajo. Očitno je, da se volitev niso udeležili le zaradi tega, ker med istrskim ljudstvom nimajo dovolj pristašev, t. j. niti toliko pristašev, da bi lahko postavili kandidatne liste kot to volivni zakon predpisuje. Seveda to ni krivda volivnega zakona, še manj pa ljudske oblasti. To je krivda indipendentistov samih, ki pa svoje krivde nočejo priznati, temveč jo hočejo z obsojanjem volitev samih, pred javnostjo prikriti.

Poglejmo, zakaj oni obsojajo volitve v Istrskem okrožju!

V omenjeni izjavi trdijo predvsem — prav po nepotrebnem — tisto, kar je poudaril na tiskovni konferenci pred volitvami že predstavnik Vojne uprave Jugoslovanske armade da gre namreč za navadne upravne volitve. Čemu to ponovno poudarjanje s strani indipendentistov? Najbrž zato, ker je to dejstvo poudaril klerofašistični «Giornale di Trieste», ki — kot se zdi — indipendentistom služi za zgled...

Druga trditev glede dajanja na vpogled volivnih imenikov enostavno ni točna in so jo indipendentisti prepisali prav tako iz klerofašističih glasil.

Prav tako so indipendentisti prepisali iz klerofašističnih in kominformističnih glasil zatrjevanje glede preprečevanja volivne svobode namesto da bi poudarili teroristične poskuse klerofašističnih in kominformističnih škvader, ki so hotele zlasti italijanskemu delu volivnih upravičencev na vsak način preprečiti izvajanje volivne pravice ter da kljub terorističnim metodam omenjene škvadre v tem niso uspele. Tudi s tem so se indipendentisti postavili dejansko na stran italijanskih iredentistov in jih podprli pri dosegi njihovih imperialističnih ciljev.

Isto velja za zatrjevanje o «škodah na stvareh in nasilju nad osebami» ter «napadu na britanske dopisnike». Resnično stanje glede obojnega je bilo podano v uradni izjavi tiskovnega urada VUJA-e, ki je bila objavljena v dnevnem časopisju in ki jo indipendentisti prav gotovo dobro poznajo. Če kljub temu še vedno govorijo o «škodi in nasilju», s tem ponovno dokazujejo, da hočejo z lažnimi trditvami podpreti klerofašistično in kominformistično gonjo laži, uprizorjeno v edinem cilju dosege ponovnega zasužnjenja naših krajev v klerofašistični Italiji.

Spričo takšnih lažnivih trditev je logično tudi zaključek izjave takšen, kakršne so trditve, iz katerih je izveden in ne more služiti drugemu kot omenjenim ciljem italijanskega cunjastega imperializma.

Zato je tudi naš zaključek glede ciljev politike tržaških indipendentistov zlasti po omenjeni izjavi ta, da so se tržaški indipendentisti z obsodbo volitev v Istrskem okrožju, obsodbi, ki sloni na lažnih trditvah, postavili na stran italijanskega cunjastega imperializma in politike, ki hoče uresničiti njegove cilje. Vse ostalo indipendentistično brbljanje proti italijanskemu iredentizmu in imperializmu se je pokazalo torej kot golo zavaravanje tržaškega ljudstva in indipendentisti so si zaslužili izredno pohvalo vse protiljudske fronte od demokristjanov preko kominformistov pa do fašističnega MSI.

Zato njihova omenjena izjava ni le zgolj znak njihove politične slabosti in pomanjkanja pristašev v Istrskem okrožju, temveč dejanska podpora tistih, ki hočejo naše kraje ponovno vreči v žrelo klerofašistične sužnosti.

DELAVCI IN KMETJE!

UDELEZITE SE PROSLAVE PRVEGA MAJA NA TRGU ROTONDA IN NA STADIONU PRI SV. IVANU, KJER BOSTE MANIFESTIRALI SVOJO ODLOČNO VOLJO PROTI IMPERIALISTIČNEMU IN KOMINFORMISTIČNEMU PRODAJANJU TRŽAŠKEGA OZEMLJA KLEROFASISTIČNI ITALIJI!

Dr. Ivan Ribar ponovno izvoljen za predsednika prezidija Ljudske skupščine FLRJ

Danes bo na skupni seji obeh zbornic govoril maršal Tito, ki bo predložil seznam ministrov nove zvezne vlade FLRJ

BEOGRAD, 26. — Nocoj je Ljudska skupščina FLRJ na prvem skupnem zasedanju Zveznega sveta in Sveta narodov izvolila nov prezidij skupščine, sprejela ostavko zvezne vlade ter soglasno poverila nalogo za sestavo nove vlade maršalu Titu.

V začetku zasedanja, ki mu je predsedoval predsednik Sveta narodov Josip Vidmar, sta obe zbornici odobrili poročilo o delu prezidija Ljudske skupščine od zadnjega zasedanja prejšnje skupščine dalje. Nato je skupščina odobrila predlog za sestavo novega prezidija, ki ga je predložil klub poslancev Ljudske fronte. Dr. Ivan Ribar je bil izvoljen za predsednika prezidija, Moša Pijade, Filip Lakus, Josip Rus, Djuro Pucar, Dmitar Vlahov, Marko Vujačič in Mile Peruničić so bili izvoljeni za podpredsednike. Peruničić je bil izvoljen tudi za tajnika prezidija.

Za člane prezidija so bili izvoljeni: Vladimir Bakarič, Dušan Bakič, Josip Broz-Tito, Rodoljub Colaković, Milovan Djilas, Frane Grol, Ivan Gošnjak, Avdo Humo, Blažo Jovanović, Edvard Kardelj, Boris Kidrič, Rudi Kolak, Lazar Koliševski, Sava Kosanović, Blagoje Nešković, David Nimani, Dušan Petrović, Niko Petrović, Aleksander Rankovič, Ivan Regent, Zlatan Sremec, Petar Stambolič, Siniša Stanković, Vlado Segrt, Dobrosav Tomašević, Aleksa Tomić, Cvetko Uzunovski, Jovan Veselinov, Josip Vidmar in Vlado Zečevič.

Predsednik novega prezidija Ivan Ribar se je zahvalil za zaupanje in pozval skupščino, naj se spomni vseh, ki so dali življenje za sedanjo jugoslovansko stvarnost. Pozval je skupščino, naj misli na vitalne elemente Jugoslavije, v prvi vrsti na vojsko.

Jugoslovanska vojska, je dejal pri dr. Ribar, bo še nadalje branila naše težko pribor- jene pridobitve, vse, kar se je doseglo v narodnoosvobodilni vojni in v ljudski revoluciji z velikimi žrtvami. Jugoslovanska vojska bo še nadalje branila bratstvo in enotnost narodov, ljudsko vlado ter ozemeljsko nedotakljivost naše socialistične domovine

Nato so prečitali izjavo vladnega predsednika maršala Tita o ostavki vlade, nakar je skupščina na predlog Djura Pucarja soglasno sklenila poveriti nalogo za sestavo nove vlade maršalu Titu. Pucar je poudaril, da je dosedanja zvezna vlada, ki je delovala v štirih letih prejšnje skupščine, vodila korektno politiko tako na področju notranje kakor zunanje politike. Pod vodstvom te vlade, je poudaril Pucar, gradi naša država socializem. Pod njenim vodstvom vodijo naši narodi vztrajno borbo za neodvisnost in za pravično stvar v svetu.

Jutri zjutraj bo verjetno maršal Tito predložil osnutek nove glade in bo ob tej priliki imel govor.

Caldaris se zavzema za koncentracijska taborišča

ATENE, 26. — Caldaris, Sofianopulos in Kanellopulos so včeraj v parlamentu razložili položaj populistične, levičarsko-demokratske in liberalne stranke v zvezi z vladnim programom, ki ga je predložil general Plastiras. Caldaris je nesramno poudaril «potrebo in korist» koncentracijskih taborišč.

Nota vlade ČSR

Govorijo o miru a hujskajo na vojno

LONDON, 26. — Na tiskovni konferenci je predstavnik češkoslovaškega poslaništva v Londonu izjavil, da je njegova vlada poslala britanskemu zunanjemu ministrstvu noto, v kateri predlaga, naj resolucijo ljudske skupščine ČSR predloži v odobritev obema zbornicama britanskega parlamenta. V tej resoluciji se zahteva, naj se napravi konec sedanji napetosti v svetu, s tem da se sklene mirovni pakt med velikimi državami v okviru Združenih narodov.

Gre v bistvu za sovjetski predlog za sklenitev mirovnega pakta med štirimi velesilami, in glede katerega je Jugoslavija v skupščini OZN poudarila, da morajo pri tem sodelovati vse države in da si velike države ne smejo lastiti monopola nad mirom.

Kako neresno misli češkoslovaška vlada pri tem, ki le izvršuje ukaze sovjetske vlade, kaže tudi dejstvo, da v noti ponovno kleveta Jugoslavijo, češ da sodeluje z imperialisti in Vatikanom «za pripravo vojne za rešitev kapitalizma». V bistvu je torej ta nota vojnohujskaška.

Širi se stavka v londonskem pristanišču

Laburistična vlada se je rešila s 5 glasovi večine

LONDON, 26. — Laburistična vlada je pri glasovanju v spodnji zbornici dobila 5 glasov večine in tako si je zagotovila bolj ali manj mirno bodočnost, da se bo lahko v miru pripravila na mednarodne konferenco, ki bodo maja meseca. Vlada je dobila zaupnico 304 glasov proti 299 pri glasovanju o proračunski postavki, ki predvideva 33 odstotno povišanje prodajne cene bencina ter pri glasovanju o postavki, ki določa uvedbo davka pri nakupu prevoznih sredstev. O ostalih 21 postavkah državnega proračuna pa niti ne bodo glasovali, ker konservativci in liberalci tem ne nasprotujejo.

Laburisti so na delnih volitvah v Dumbartonu na Škotskem izvojevali tesno zmago. Njihov kandidat Tom Steele je dobil 20367 glasov, njegov nasprotnik konservativec pa 20.074.

Medtem pa se je stavkovno gibanje londonskih pristaniških delavcev še razširilo. Stavkajočim so se pridružili delavci raznih skladišč hladilnic v pristanišču, tako da sedaj stavka 14500 delavcev, ali več kot polovica pristaniških delavcev. V pristanišču čaka na izkrcanje 81 ladij. Vlada je poslala v pristanišče 3000 vojakov. Jutri pa misli poslati še 1000 drugih. Solidarnost s stavkajočimi, ki so odločeni nadaljevati s stavko do zmage, so danes pokazali tudi šoferji tovornih avtomobilov. Ti so odklonili, prevažanje po mestu mesa, katerega je izkrcalo v pristanišču vojaštvo. Vlada in urad za delo pristaniških delavcev se pripravljata na ofenzivo proti stavkajočim. Urad za delo grozi da bo začel množično odpuščati z dela stavkajoče. Ta urad je že včeraj sporočil, da bo sporazumno z ministrstvom za delo podvzel disciplinarne ukrepe, če se delavci ne bodo te ukrepe pa naj bi bilo to, da vrnili na delo. Kot izgovor za stavka škoduje skupnosti. Kljub tem ukrepom pa je delavstvo odločno za to, da se stavka nadaljuje. Ko so danes prišli v pristanišče novi oddelki mornarice in suhozemne vojske, so stavkajoči delavci v sprevodu demonstrirali vzdolž Temze ob dokih.

BEOGRAD, 26. — Maršal Tito je danes sprejel kanadskega izrednega poslanika Vaillancourta.

Napetost v Antwerpnu ob stavki pristaniških delavcev

Ljudstvo odločno protestira proti pošiljanju ameriškega orožja - Ustavna kriza še ni rešena

BRUSELJ, 26. — Belgijski socialisti bodo odklonili poradbo za sklenitev sporazuma glede dinastičnega vprašanja. Predsednik socialistične stranke Buzet je povedal, da socialisti ne bodo dovolili kralju odločevati, kje bo bival po podelitvi kraljeve oblasti sinu Baldovinu. Državni svet belgijske splošne zveze dela je že opozoril, da je delavski razred šel dovolj daleč s koncesijami, ko je pristal na kraljev povratek in na podelitev kraljevske oblasti sinu. Zveza namreč zahteva formalno jamstvo, da Leopold ne bo nikdar med svojo prisotnostjo motil miru v državi. Državni odbor splošne zveze dela je sklenil da morajo biti delavci pripravljeni takoj začeti splošno stavko, čim bodo okoliščine to zahtevale.

Liberalci so potrdili, da se ne strinjajo s stališčem socialistov v zvezi «s fizično prisotnostjo kralja». Prvak socialistične stranke Motz pa je izjavil, da bo v petek dal Van Zeelandu dokončni odgovor glede sodelovanja socialistov v vladi.

Krščansko socialna skupina v senatu pa je sklenila poslati predsedniku senata pismo, v katerem bo zahtevala, naj čimprej skličejo obe zbornici, da bosta izglasovali kraljev povratek Drugače pa riso v belgijski krizi nastopili nobeni novi dogodki.

Medtem pa je delavstvo v Antverpnu začelo z odločno borbo proti kompromisu in mahinacijam vseh treh belgijskih strank z zvezi s kraljevim povratkom in z izkrcanjem ameriškega orožja, katerega pričakujejo prihodnje dni v luki. V Antverpnu stavka 12 tisoč pristaniških težakov in drugih 2000 pristaniških delavcev Orožniki v popolni bojni opremi so obdali pristanišče, ki je popolnoma paralizirano, saj se se stavki pridružili tudi delavci na vlačilcih in delavci pri zapornicah v doke. Zaradi stavke je blokiranih v pristanišču 109 ladij. Tudi položaj v mestu je precej napet. To priznavajo same oblasti. Policija kroži po cestah, razglasi pa prepovedujejo zbiranje ljudi v gručah, ki štejejo več kot 5 oseb. Glasilo KP «Drapeau Rouge» navaja razloge stavke, ki so protest proti prevelikemu odpuščanju z dela, zahteva po zniževanju dohodninskega davka izboljšanje mezd, posebna doklada v primeru nesreče na delu, protest proti kraljevemu povratku in pa proti izkrcanju ameriškega orožja.

Szakasits odstopil

BUDIMPESTA 26. — Predsednik Prezidija ljudske republike Madžarske Szakasits je poslal predsedniku parlamenta pismo, v katerem sporoča, da je sklenil podati ostavko na svoj položaj in to zaradi zdravstvenih vzrokov. Vest o ostavki Szakasitsa je izzvala precejšnje presenečenje. Znano je sicer bilo, da je bil Szakasits bolan, saj je 8. marca tisk poročal, da je bolnega predsednika obiskal Rakosi. Toda ker je Szakasits prisostvoval velikim svečanostim 3. in 4. aprila ob priliki obletnice osvoboditve in se je celo 18. aprila udeležil sestanka državnega odbora madžarskih pristašev za mir, nihče ni pričakoval ostavke iz zdravstvenih razlogov. Madžarski tisk objavlja danes le kratka uradna poročila o ostavki.

Ljudska fronta, v kateri so vse politične stranke in množične organizacije, je sklenila predlagati Aleksandra Ronaija ministra za zunanjo trgovino, za kandidata na predsedniško mesto.

Szakasits je bil izvoljen za predsednika Prezidija 2. avgusta 1948, ko je nadomestil Tildyja, ki je bil kompromitiran v zadevi s svojim zetom Viktorjem Csornokijem, madžarskim poslanikom v Kairu, krivim veleizdaje. Szakasits je vodja krila socialdemokratske stranke. Po združitvi te stranke s komunistično partijo junija 1948 pa je postal predsednik novo ustanovljene stranke delavcev.

Dovolj je sleparije...

V rimskem parlamentu je zastopnik KPI Pajetta jasno in določno povedal (to kar si Vidali še danes v Trstu ne upa povedati), da je IMENOVANJE GUVERNERJA, UMIK OKUPACIJSKIH CET IN ZDRUŽITEV OBEH CON NAJBOLJSA IN NAJBOLJ GOTOVA POT ZA PRIKLJUCITEV STO-ja K ITALIJI, KER BI SE S TEM DOSEGEL GLAVNI POGOJ ZA URESNICITEV TEGA CILJA, TO JE ODSTRANITEV JUGOSLOVANSKIH CET IZ JUGOSLOVANSKE CONE, KATERE PREDSTAVLJAJO NAJVECJO IN GLAVNO OVIRO ZA PRIKLJUCITEV VSEGA STOja K ITALIJI. Ko je Pajetta tako podajal stališče KPI, je rotil «svojo» buržoazno-reakcionarno De Gasperijevo vlado, naj sprejme to stališče KPI, katera s tem najbolje izpolnjuje «patriotično» dolžnost. Na tej «patriotični» liniji je ponujal «svoji» nacionalšovinistični in imperialistični buržoaziji «nacionalno enotnost». Da bi dokazal, da je takšna «nacionalna enotnost» od strani kominformističnega vodstva KPI mogoča in iskrena, je kričal o «jugoslovanskih tolpah, ki napadajo in terorizirajo istrske Italijane». S tem je dokazoval, da se njihovo šovinistično sovraštvo do Jugoslavije in do vsega, kar je slovanskega, prav nič ne razlikuje od nacional-šovinistične italijanske buržoazije, katera se vedno in povsod sklicuje na Mussolinijevo dvatisočletno kulturo. (Res ni kaj reči in človek kar zavida «internacionalizmu» KPI.)

Ko je Pajetta takole govoril, prav gotovo ni mislil na interese italijanskega proletariata in poštenega demokratičnega ljudstva Italije, s čimer nima kominformistična politika nič opravka, ampak le na ozke klikarske interese kominformističnega vodstva KPI, ki za ceno oportunistična izdajstva interesov delovnega ljudstva išče majhen in udoben kotiček v naročju «svojega» buržoazije. Stvar je italijanskega delovnega ljudstva, da odločno prekine s takšno izdajalsko kominformistično politiko sedanjega vodstva KPI. Čim prej mu bo to uspelo, tem manj bo razočaranj in težkih posledic, tem prej se bo osvobodilo kapitalističnega suženjstva. Ena stvar pa je gotova: kominformizem predstavlja najbolj strahotno izdajstvo v zgodovini delavskega gibanja. Brez neizprosne in brezkompromisne borbe proti Kominformu in njegovi politiki ni mogoča uspešna resnično osvobodilna borba proletariata in delovnega ljudstva sploh.

Nas v tem trenutku neposredno zanima, kaj bodo na Pajettove trditve rekli «naši» slovenski kominformistični veljaki: Bidovec, Malalan, Gombacci itd. Verjetno so za hrbtom slovenskega ljudstva že pripravili novo «opravičilo» svojega izdajstva. Ni težko uganiti, kako bodo «utemeljevali» svojo politiko, ki jo je Pajetta v rimskem parlamentu tudi v njihovem imenu jasno nakazal in s tem prekinil z umazano in sleparsko dvoličnostjo, ko so ti kominformistični veljaki ves čas na eni strani za hrbtom slovenskega ljudstva mešetarili z Italijo, javno pa nam očitali, da prodajamo Trst Italiji. Poslužili se bodo že tisočkrat ponovljenih laži in klevet o izdajstvu Jugoslavije, o jugoslovanskih imperialističnih hlapcih, o titofašistih, o terorju, preganjanju itd., in na osnovi teh «groznih ugotovitev» nam v zameno ponudili De Gasperijevo Italijo, češ: v Italiji je močno demokratično gibanje, tam se vsaj ljubi Sovjetska zveza, medtem ko je v Jugoslaviji fašizem in tam Sovjetsko zvezo sovražijo. Torej borbo za pravilne in enakopravne odnose med socialističnimi državami in narodi sploh, ki jo socialistična Jugoslavija tako junaško vodi, bodo zopet lažno prikazovali kot protisocialistično politiko. Podtalno od ust do ust pa bodo širili vesti, kar se že dogaja, da je kljub vsemu vendarle bolje priti pod Italijo, ker če pride sem Titova Jugoslavija, bodo tisti, ki so kdaj koli bili kominformisti, romali v zapor, ali pa bodo celo pobiti. S temi vestmi skušajo ti podleži ustrahovati poštene ljudi, ki so se kdaj v dobri veri izrekli za Kominform, in ki so ali pa neizbežno bodo spreviderli, da so bili na napačni poti.

Te metode pa predstavljajo samo znak obupa in propasti, izražajo duševnost sleparja, ki je bil prijet na sleparijі in skuša sedaj z vsemi mogočimi izgovori zmanjšati svojo krivdo. Zato pozivamo vse poštene slovenske ljudi, ki so se dali zavesti od politike Kominforma, naj se ne dajo še nadalje varati in ustrahovati od teh bednih in propalih duš, naj jasno in pogumno pogledajo resnici v oči, naj odločno pretrgajo s takšno reakcionarno in protidemokratično politiko Kominforma, naj naženejo čez prag te hlapce italijanskega šovinizma, če jim še kdaj pridejo na vrata z namenom, da bi jih še nadalje zavajali proti svojemu lastnemu interesu in prepričanju. Nihče naj se ne sramuje in boji, če je kdaj v dobri in pošteni veri šel tudi po napačni poti, si danes to priznati. Le tako bo našel pravilno pot, pretrgal bo s strašno prevaro ter zopet stopil v vrste resničnih borcev za narodno stvar, za mir, napredek in demokracijo.

Tradicionalni prvomajski telovadni nastop bo **na stadionu «Prvi maj»** pri Sv. Ivanu

Pokažimo, da smo odločeni obnoviti moč in borbenost naših slavnih množičnih antifašističnih organizacij, ki so prestale veliko preizkušnjo antifašistične vojne - Okrepimo Slovansko-italijansko antifašistično unijo, Osvobodilno fronto, organizacijo antifašističnih žena in mladih antifašistov!

TRŽAŠKI DNEVNIK

Skrunilci spomina 25. aprila

Predvčerajšnjim je italijansko demokratično ljudstvo praznovalo peto obletnico vstaje v Severni Italiji. Ta datum pomeni za italijanske demokrate spomin, ko so dokončno vrgli s svojih ramen težo suženjstva, ki jim jo je naložil okupator ob sodelovanju hlapcev, izdajalcev italijanskega ljudstva, ljudi, ki se niso mogli sprijazniti z mislijo, da bo fašizem vendarle premagan. Res je sicer, da italijansko demokratično ljudstvo ni imelo takih prekaljenih voditeljev, ki bi ga znali povesti v pravo in odločilno borbo v času, ko so bili že tudi dani ugodni pogoji, da bi se potek osvoboditve Italije razvijal na drugačen način, ki bi mogoče bolj odločno vplival na nadaljevanje vojne in ki bi dal italijanskemu ljudstvu več moralne osnove za pogajanja ob koncu vojne. Medtem ko je slovensko ljudstvo že štiri leta prej osnovalo svojo borbeno organizacijo za osvoboditev izpod fašizma in za narodno osvoboditev sploh, so bili med italijanskim ljudstvom tedaj le redki, ki so mislili na možnost padca fašizma. Seveda nosijo veliko odgovornost za to ljudje, ki bi bili morali ljudstvu stalno kazati na nujnost borbe proti fašizmu in ki bi morali tudi ljudstvo pripraviti na tisti trenutek.

Italijanske demokratične množice je našel nepripravljene tako 25. julij kot 8. september 1943. Nemški okupator zato ni imel posebno težkega dela, zlasti ko mu je ostalo še dovolj «zvestih». Treba je bilo še dveh let trpljenja, morale so priti tuje vojske visoko v Padsko nižino, da je bilo možno izdati povelje za splošno vstajo. Ta dan, 25. april 1945, je pomenil temeljit obračun s fašisti, ki so takrat — žal ne vsi — poplačali svoje hudobije.

Čeprav ta datum in ta vstaja ne prizadevata niti Trsta niti njegove daljne okolice, se vendar ta obletnica proslavlja tudi v Trstu. Seveda v Trstu proslavljajo tudi tisti, ki so se borili proti borcem za svobodo, ljudje, ki so do zadnjega podpirali okupatorja. To obletnico izrabljajo za proslavljanje mrtvih, ki so padli na bojiščih, kjer se je vodila borba proti antifašističnim borcem, oziroma na bojiščih imperialistične, po fašizmu narekovane vojne: v Abesiniji, v Španiji, Grčiji, v raznih krajih Jugoslavije.

Nič čudnega ni torej, če so temu primerni tudi oficielni govori. Iz teh govorov ne diha tisti duh, ki je vodil vse resnične borce za svobodo, ki so vedeli, da je prava svoboda le tam, kjer ni zasužnjevanja drugih narodnosti. Pač pa veje iz teh govorov najostrejši veter šovinističnega sovraštva in blaznega imperialističnega pohlepa. Tako je predvčerajšnjim v «spominskem parku» pri Sv. Justu govoril prof. Palutan, ki je dokazal, da je v njem — in v toliko drugih — še vedno živ d'annunzijevsko - avanturistično - fašistovski duh. Govoril je o nagrobnikih iz surovega kraškega kamna, ki «nas spominjajo na Pulo, Reko in Zadar in druga mesta in vasi v Istri, ki sedaj ječijo pod tujčevo peto». Navajamo te besede, ne da bi jih komentirali, kajti pri nas si o njih že vsak otrok zna napraviti pravilen komentar. Namesto da bi ti ljudje, ki se izdajajo za poklicane, da uradno proslavljajo obletnico 25. aprila, mislili raje na to, kako je bilo italijansko ljudstvo v De Gasperijevi republiki v dobršni meri opeharjeno za to, za kar je dalo tudi številne žrtve, pa jim blodijo pred očmi blazne ideje «o nadaljevanju borbe za enotnost vse Julijske Benečije». Ker je Julijska Benečija obstajala samo pod fašizmom, je torej razvidno, da ti «Cezarji» mislijo ne le na Zadar in Reko, ampak tudi na Postojno, Idrijo itd. (Ni še dolgo tega, kar je «Messaggero Veneto» pisal, da je bil Bovec še pred 100 leti ves italijanski, a so ga potem nasilno poslovenili).

Pravo onečaščanje 25. aprila pomenijo besede: «Združimo se vsi v duhu odporniškega gibanja. „Pravico in svobodo za Julijsko Benečijo" je naše geslo. In naprej, vedno naprej, s pogledom uprtim na Kvarner in na Julijske Alpe.» Taka vojnohujskaška gesla so prinesla italijanskemu ljudstvu nešteto nesreč, a vendar se še najdejo ljudje, ki si upajo zavajati v nove nesreče. Pozabljajo namreč, da ob Kvarneru in pod Julijskimi Alpami živi svobodno ljudstvo, ki mu te svobode ni nihče na krožniku prinesel. Priborilo si jo je v težki borbi po 25letnem trpljenju pod fašizmom. In kdor misli, da se bo lahko bližal temu ljudstvu z imperialističnimi osvajalnimi nameni, bo lahko čutil, da zna tamkajšnje ljudstvo s fašisti še bolje obračunati, kot se je to zgodilo 25. aprila 1945 v Severni Italiji.

NOVA KRIVICA ZA NAŠE MLEKARICE

Sedaj naj še prosimo, da smemo delati to kar je naše opravilo in naš zaslužek, odkar pomnimo

Prejeli smo sledečo objavo:

Na področju tržaške občine je dopuščena že delj časa dostava mleka na dom po osebah, ki nimajo svoje trgovine za prodajo mleka.

Ker menim, da je potrebno uporabiti primerne ukrepe, ki bodo omogočili pristojnim kontrolnim organom učinkovitejše nadzorstvo takega poslovanja, z namenom, da se zatro morebitne zlorabe in kršitve obstoječih zdravstvenih in higienskih predpisov, zato na podlagi zakonske uredbe z dne 9. maja 1929 št. 994 o higienskem pregledu mleka ter čl. 1 TU zdravstvene zakonodaje z dne 27. julija 1934 št. 1265

ODLOČAM:

Začenši s 15. majem 1950 do nadaljnjega obvestila morajo vse osebe, ki nimajo svoje trgovine za prodajo mleka in ki nameravajo mleko dostavljati na dom na področju tržaške občine, imeti posebno dovoljenje, ki ga izdaja občinski zdravstveni urad.

Prizadeti morajo za to predložiti občinskemu uradu XI — za zdravstvo in higieno — prošnjo, opremljeno z zdravniškim spričevalom v smislu čl. 262 TU zdravstvene zakonodaje z dne 27. julija 1934 št. 1265. Dokazati morajo, da bodo dobavljali mleko lastnih krav ali pa mleko krav s področja občine, kjer stalno prebivajo.

Za župana
Visintin l. r.

Prednje poročilo predstavlja pričetek ofenzive na naše domače mlekarice, nedvomno v zvezi z načrtom «centrale za mleko», ki ga je večina mestnega sveta spravila na zasedanje z namenom da ga «spravi skozi» po svojih željah. Čudno je, da so se gospodje komaj sedaj spomnili na higienske in zdravstvene predpise, kakor da jih doslej ni bilo. Vsakdo bo takoj razumel, da ne gre za nikakšne prestopke in zlorabe, ker bi bila oblast glede tega nedvomno že prej nastopila, če bi resnično obstajali. Treba pa je vreči v javnosti naše mlekarice v slabo luč, da bi postal predlog za centralo mleka bolj popularen. To taktiko so uporabljali že tudi pri drugih ukrepih ne nazadnje pri povišanju tarif za vodo, plin in elektriko, ko se je poprej govorilo o pomanjkanju tega, o težavah z dobaviteljem plina «ILVA»-o itd. Prebivalstvo je blagodati teh poviškov občutilo šele ta mesec, ko je prejelo ogromne račune ACEGAT-a in se drenjalo pri njegovi blagajni zaradi podaljšanja plačilnih rokov. Vprašanje centrale za mleko prav tako ne bo rešilo zadeve z njene edinole praktične in važne strani, namreč cene. Dogodilo se bo le to, da bodo naši kmetovalci, ki so doslej že desetletja oddajali svojim stalnim strankam mleko po primerni ceni, dobivali namesto okrog 70.— lir za liter kakor doslej, morda kakih 42.— ostalo pa bo šlo za «režijo» nove centrale.

Glede gornjega županovega dopisa moramo najodločneje protestirati. Smešno je zahtevati od mlekaric posebna dovoljenja za prodajo, ki jo vrše že desetletja — in tako je po vseh mestih, ne le v Trstu — in so si torej že pridobile to pravico. Tem bolj je smešno zahtevati, da se obračajo s prošnjami na tukajšnje urade. Kvečjemu bi smeli zahtevati potrdilo domače t. j. okoliške občine, da je dotični res producent mleka, ne pa prekupčevalec. Nujno je, da v zadevo posežejo župani okoliških občin, prizadeti kmetovalci pa naj jih na to takoj opozore in zahtevajo, da v zadevi intervenirajo. Na vsak način pa treba s tako in podobnimi šikanami prenehati, najmanj dotlej dokler bi ev. centrala zares začela poslovati. Tržaška občina ima prvo dolžnost pomagati svojim bližnjim občinam istega teritorija, ne pa podpirati špekulacijo raznih tvrdk od zunaj, na kar praktično meri gornji županov poziv. Beseda imajo sedaj interesenti in občinski sveti okoliških občin!

Tabor partizanov in borcev IX. korpusa ob 6. obletnici ustanovitve „Tržaške brigade"

V soboto 6. in nedeljo 7. maja 1950 bo v Lokavcu pri Čepovanu velik «Tabor partizanov», katerega se bodo udeležili partizani in borci iz Trsta, jugoslovanske cone STO-ja in Slovenije.

Ob tej priliki se bomo ponovno sestali partizani in borci iz narodnoosvobodilne borbe, ki nas veže bratstvo; saj smo skupno prelivali kri ter se borili proti nacifašističnemu okupatorju, ga premagali in spodili z naše zemlje.

Sestali se bodo Slovenci in Italijani, borci, komandirji, komisarji, intendanti, kurirji, bolničarji, kuharji itd., ki so si že med borbo postali bratje, brez razlike na narodnost, brez razlike na čin in položaj, samo z enim ciljem: boriti se za boljšo bodočnost delovnega človeka.

Pohiteli bomo zopet v kraje, kjer smo preživljali težko borbo proti okupatorju. V teh krajih nam je poznana vsaka stezica, vsak kamen, vsaka vas in vsak hrib. Marsikdo je z svojo krvjo poškropil to trpečo zemljo in prispeval svoj delež za osvoboditev. Obiskali bomo gozdove, varno zavetišče partizanov v NOB. Videli bomo nove strehe, nove hiše v vaseh, ki so bile požgane od fašistov. Sestali se bomo z starimi znanci, novimi ljudmi, zadrugarji. Videli bomo uspehe delovnega poleta kmečkega ljudstva na Primorskem v novi socialistični Jugoslaviji.

Skupno z tam živečimi ljudmi bomo obujali spomine na težko preživete dni, tam se bomo srečali z Lokavci, Čepovanci in drugimi. Prihiteli bodo iz Tribuše, Cerknega, Bača, Kanala, Vipavske doline in Brd.

Obnovilo se bo bratstvo, ki je prevevalo Primorsko med NOB. Začrtali si bomo pot za nove podvige, v Jugoslaviji in jugoslovanski coni STO-ja za utrditev ljudske oblasti, tovariši iz Trsta pa za borbo proti imperializmu in šovinizmu.

Vsak udeleženec tega tabora partizanov bo odnesel lepe spomine, ki jih bo preživel s svojimi bojnimi tovariši v teh partizanskih krajih.

Lažno poročanje kominformističnih agentk

MFDŽ ne pozna problematike Trsta

zato lahko naseda kominformovski liniji blatenja jugoslovanske cone STO-ja

Našim ženam je dobro poznana važnost in vloga MDFŽ v demokratičnem gibanju ter svetli cilji miru in demokracije, ki si jih je ta organizacija zadala ob svoji ustanovitvi. Toda na dejstvih so imele priliko, da so se že neštetokrat prepričale, kako se je ta organizacija odvrnila od teh svetlih ciljev zbližanja med narodi in napredka človeštva, odkar njeno vodstvo služi le ozkim interesom kominformizma in sovjetskega državnega šovinizma in hegemonije.

Pismo, ki ga objavlja včerajšnja tržaška stran «L'Unità», in ki ga je vodstvo federacije naslovilo tisti ASIZZ, ki so jo tržaške kominformistične agentke že zdavnaj zavrgle med nepotrebno šaro in bi jo tudi najrajši pokopale, če bi ne bilo zanje oportuno, da jo od časa do časa privlečejo na dan, ni drugega kot samo še en dokaz v celi vrsti dokazov.

Pa poglejmo, kaj pravi to pismo in o čem govori. Uganiti ni prav nič težko. O čem neki bi tudi govorilo kot o volitvah v jugoslovanskem področju Tržaškega ozemlja, ki so se vršile «v ozračju terorja in represalij». Tržaškemu kominformističnemu vodstvu se je zdelo potrebno, da privleče ASIZZ iz shrambe za starino in da navije svojo lajno ter v obliki lamentacije odpošlje svojo ogoljeno popevko v Pariz na tajništvo MDFŽ, saj tam verjamejo, karkoli jim napišejo, saj tam jim sploh ni do tega, da bi iskali dokazov. Čemu tudi, ko je pa tako najlepše, ne stane namreč ne truda ne časa ne žrtev! «80 milijonov žena članic MDFŽ je z vami v borbi, ki jo bijete za enotnost Trsta», pišejo. Ko bi teh 80 milijonov žena vedelo, kakšna je borba, ki jo že skoraj 2 leti bije kominformistična ženska agentura v Trstu, bi se zgrozilo nad njo. Zadostoval bi en sam pogled, na primer na komemoracijo talcev v Ulici Ghega, da bi se vsi ti milijoni žena z gnusom v duši odvrnili od tistih žena, ki nosijo polno krivdo, da se v Trstu razrašča šovinizem, da si fašizem utira pot k povratku.

To je tisto žarišče vojne, ki ga one brezvestno in brez vsakega čuta odgovornosti do otrok in bodočih pokolenj razpihujejo. Mi pa hočemo prijateljstvo med narodi, ki ima svoje temelje edino v njihovi enakopravnosti in neodvisnosti; hočemo sporazumno rešitev tržaškega vprašanja med jugoslovanskimi narodi in med italijanskim narodom, ker edino ona lahko utrdi demokratično fronto in prispeva k utrditvi miru. Ponovno in odkrito to izpovedujemo ter naglašamo, da stojimo trdno na začrtani poti prav zato, ker je edina mogoča in prava pot za ohranitev miru in za očuvanje človeštva pred grozotami nove vojne.

Naš ljudski rek pravi, da papir vse prenese. Dejstva pa so trdovratna. In prav zato se jih bojijo kot hudič žegnane vode in je zato kominformistom tu v Trstu in tistim v Parizu na sedežu MDFŽ ljubše obrekovanje. Toda onih 80 milijonov žena bo vedno bolj in bolj terjalo resnico, ki bo postala tudi vedno bolj in bolj glasna in nedvomno je, da bo nekega dne segla tudi do njih. Tedaj po postalo vsem očitno, kdo je podpiral imperialistično agresijo in se boril za njeno utelešenje.

Navodila telovadcem

1. Kakor vsako leto tako naj matere tudi letos sešijejo deci, ki bo nastopila pri telovadbi 1. maja, copatke iz belega blaga.

2. Vsi telovadci in telovadke naj dvignejo obleke na okrajih.

3. Vsi telovadci, člani in članice, morajo biti v nedeljo ob 8. zjutraj na stadionu. Razpored prevoza bodo izvedeli na okraju.

4. Deca, ki bo nastopila na prvomajski prireditvi, mora biti v ponedeljek ob 8. zjutraj na stadionu. Razpored prevoza zve na okraju.

Naše žene so neutrudne pri pripravah za 1. maj

Nove številke prihajajo s terena, ki dokazujejo požrtvovalnost žena v prvomajskem tekmovanju. Kar nekam ljubosumne so nanje in najraje bi jih zamolčale, dokler ne bo tekmovanje zaključeno.

Kot slišimo, so se v Borštu dobro odrezale. Nabrale so 7 tisoč lir za prvomajske stroške, pridobile 26 novih naročnikov za «Primorski dnevnik» in vpisale 11 novih članov v OF. Prostovoljnih ur imajo do sedaj samo 12, toda sklenile so, da pojdejo danes na stadion. Zmaga za resnico jih podžiga k delu, od katerega ne bodo odjenjale, dokler resnica ne bo prodrla v poslednjo hišo v Borštu.

V Skorklji so žene pripomogle k ustanovitvi pionirske družine, ki šteje za začetek 27 članov, toda prišli bodo še drugi: to je naloga, ki so si jo postavile.

Kaj pa v Plavjah? Do nedavnega so tam nabrale 8150 lir in 20 kg živeža. «Primorskemu dnevniku» so pridobile 18 novih naročnikov in 25 «Ljudskemu tedniku». K telovadbi se je na novo vpisalo 18 mladink, 7 mladincev in 17 pionirjev.

Tudi pri Sv. Ivanu delajo. Kako pa bi tudi Svetoivančanke zaostale za drugimi! Štiri tisoč lir je na pobranih listah, druge še krožijo.

Vidite, to je tisto drobno, toda važno delo, ki ga opravljajo naše žene, ki pa kominformiste tako boli, da bi ga najraje zabrisali, če bi mogli, a to se ne da. Preko tega dela ni mogoče. Ime tov. Stiblove Marije iz Rocola bo ostalo n. pr. v srcih vseh naših mater. Sama je posadila 60 sadik na grobove padlih borcev, zato ker je 1. maj praznik, ki približuje ljudstvu tiste cilje, zaradi katerih so padli.

S prostovoljnega dela

Na stadionu je kakor v mravljišču. Ta s krampom, oni z lopato. Nadaljujejo delo pri tribunah, drugod odstranjujejo material in ga prevažajo drugam, kjer je potreben. V ospredju razkazuje svoje mišice Poldo iz Barkovelj; zdi se, da mu je samokolnica prelahka... Deca se pripravlja za telovadni nastop. Vsi si prizadevajo za čim lepši uspeh prvomajske proslave.

Čistilci min nadaljujejo

z uničevanjem nevarnega orožja

Vsakovrstno iz zadnje vojne pozabljeno orožje ter razstrelivo se zbira v rokah čistilcev min, ki imajo od dneva, ko je bilo prebivalstvo cone A Tržaškega ozemlja pozvano na sodelovanje, vedno več dela. Tako so nedavno zopet čistilci min razstrelili ali drugače onemogočili sledeče orožje in razstrelivo: 138 topniških izstrelkov 77 mm, 107 ročnih bomb, 6 min, 1 panzerfaust, 5 pušk, 4 topniške izstrelke 20 mm, 180 kg nabojev in 3 protitankovske izstrelke 37 mm.

Od 5. marca letos naprej pa so čistilci min v miljskem okraju razstrelili ali onemogočili 74 ročnih bomb, eno 500 kg težko letalsko bombo, 161 kg raznih nabojev, 47 velikih bomb, 23 protitankovskih izstrelkov, 12 možnarskih izstrelkov, 808 granat različnega kalibra ter veliko število drugega orožja in razstreliva.

PRODAJA VZIGALNIKOV NA BRITANSKO-AMERISKEM PODROCJU

TRST, 26. (AIS) — Nedavno podpisani ukaz Zavezniške vojaške uprave štev. 76 povišuje kazni za tihotapstvo vžigalnikov in pristojbine za dovoljenje prodajanja in izdelovanja vžigalnikov na britansko-ameriškem področju Svobodnega tržaškega ozemlja. Ukaz določa razne kazni in globe za kršilce tega ukaza. Pristojbine za prodajo in izdelovanje vžigalnikov se določajo na 25.000 in 2.500 lir. Ukaz štev. 76 stopi v veljavo z dnem objave v Uradnem listu Zavezniške vojaške uprave.

Industrijsko pristanišče v Žavljah

TRST, 26. (PIO) — Ukaz št. 75 **proglaša industrijsko področje v Žavljah za javno koristno** in objavlja, da **bodo pričeli z razlastitvami na tem področju v 60 dneh** in da bodo dela na industrijskem področju v Žavljah dovršena do 31. decembra 1958. Splošni načrt in izvleček poročila o delih je položen pri oddelku ZVU za pravne zadeve, kjer ga lahko vse prizadete osebe pogledajo. Ukaz št. 75 stopi v veljavo z dnem objave v Uradnem listu Zavezniške vojaške uprave z učinkom od 21. maja 1949.

Občni zbor Prosvetnega društva «Ivan Cankar»

Eno leto uspešnega dela marljivega društva

Ob številni udeležbi članstva, zastopnikov bratskih društev, predstavnikov SHPZ, SNG in OF je sinoči polagalo račune o enoletnem delu šentjakobsko Prosvetno društvo «Ivan Cankar».

Skozi vsa poročila načelnikov posameznih oddelkov se vleče kakor rdeča nit skrb zaradi društvenih prostorov, na čemer šepa to marljivo društvo že od svoje ustanovitve. Ni torej čuda, ako je s tem onemogočena zadovoljiva izvedba zastavljenega programa in uresničitev vseh onih želja in teženj, ki jih goji članstvo in odbor posebej. Z ustanovitvijo dramske družine, tamburaškega odseka in šahovskega odseka poleg močnega in upoštevanega pevskega zbora je imelo društvo usekakor namen delati in napredovati na vseh področjih kulture in prosvete, čim bi si moglo privoščiti primerno streho.

V takšnih razmerah se je tudi letos pokazal kot najaktivnejši moški zbor, ki z uspehom nastopa doma in nemalokrat tudi v Jugoslaviji in Istrskem okrožju. Občuti se le pomanjkanje mladih moči, ki se nikakor nočejo odločiti, da bi povečali pevske vrste zbora in končno misliti tudi na to, da bo treba prej ali slej nadomestiti starejše pevce. Iz izjav nekaterih pevcev pa smo mogli posneti, da se kljub vsem težavam ravno zbor ne bo dal zlepa ugnati, zavedajoč se, da predstavlja jedro, okrog katerega se vrti vse društveno življenje.

Predstavnik SHPZ je ob tej priliki zagotovil prisotnim, da SHPZ ni pozabila na težave, s katerimi se mora boriti šentjakobsko društvo in da bo na vsak način skušala v najkrajšem času preskrbeti primerne prostore. Kajti Prosvetno društvo «Ivan Cankar», ki predstavlja delavsko in proletarsko kulturno društvo, ne sme šibiti svojih vrst, marveč jih mora še okrepiti.

Po pozdravnih govorih zastopnikov ostalih tržaških slovenskih društev so si člani izvolili nov odbor, v katerem bo več mladih sil, med njimi tov. Mesesnel, ki ga je zbor navdušeno pozdravil kot novega predsednika.

Zaključek zborovanja je duhaprisotno izrabil načelnik pevskega zbora, ki je namesto slučajnosti podtaknil zborovalcem klobuk, v katerem se je spričo pravkaršnjih tožb zaradi društvenih prostorov nabralo res lepo število stotakov.

TRZASKA BORZA

Zlati šterling 7200-7250, papirnati šterling 1570-1600, dolar 633-638, telegrafski dolar 640, švicarski frank 149-150, 100 francoskih frankov 178-180, avstrijski šiling 22-23, zlato 830.

KOLEDAR

Gledališče - Kino - Radio

Četrtek 27. aprila
Peregrin, Raduna
Sonce vzide ob 5.00, zatone ob 19.05. Dolžina dneva 14.05. Luna vzide ob 13.09, zatone ob 2.53.
Jutri petek 28. aprila
Pavel, Slavica

SPOMINSKI DNEVI

1895 *se je rodil Marij Kogoj, skladatelj, oče slovenske moderne glasbe.*

1941 **je bila na pobudo komunistične partije ustanovljena OF Slovenije, ki je povedla slovenski narod v svobodo.**

1920 *je umrl K. A. Timirjazev, veliki ruski prirodoslovec in revolucionar.*

1949 *je bilo zborovanje partizanskih invalidov v Portorožu.*

OF

Sektor center OF vabi vse članstvo, da se udeleži spominskega večera po umrlem slovenskem pisatelju Lovru Kuharju - Prežihovemu Vorancu, ki bo jutri ob 20. uri v Ul. R. Manna 29.

PROSVETNA DRUŠTVA

Prosvetno društvo v Padričah bo imelo sestanek članov jutri 28. t. m. ob 20 v društvenih prostorih. Na sporedu je predavanje o gospodarstvu s skioptičnimi slikami, ki ga bo imel tov. prof. Benulič. — Vabimo članstvo, da se zanimivega predavanja v čim večjem številu udeleži!

***

Prosvetno društvo v Sv. Križu vabi vse ljubitelje slovenske knjige na knjižno razstavo, ki bo odprta še danes od 18. ure dalje na društvenem sedežu. Na razstavi so knjige novejše izdaje in knjige Prešernove knjižnice. Vabljeni ste vsi, da si razstavo ogledate.

***

Pevski zbor «Slavko Škamperle» ima jutri, petek 28. t. m. pevsko vajo za sobotni nastop v radiu.

***

Odbor prosvetnega društva v Barkovljah bo imel jutri 28. t. m. po pevski vaji kratko sejo. Naj nihče odbornikov ne manjka!

***

Prosvetno društvo v Sempolaju bo imelo danes 27. t. m. ob 20 na sedežu društva predavanje prof. Valerije Glavič o slovenski knjigi. Ob tej priliki bo odprta knjižna razstava slovenskih knjig starejše in novejše izdaje. Člani in ljubitelji knjig pridite polnoštevilno!

***

Prosvetno društvo v Barkovljah bo imelo v soboto 29. t. m. ob 20.30 kulturno prireditev v svojih prostorih v Frankolovem. Nastopili bodo pionirji z recitacijami in petjem, pevski duet solisti in društveni pevski zbor.

Barkovljani, v soboto vsi v društveni dom!

PD «Simon Jenko» in «Vojka Šmuc»

priredita jutri 28. t. m. ob 20 v Ul. Ruggero Manna 29 spominski večer, posvečen spominu pred kratkim umrlega slovenskega pisatelja Lovra Kuharja - Prežihovega Voranca. Vabljeni vsi člani in prijatelji društva!

Otvoritev društvene knjižnice in predavanje v Škednju

Prosvetno društvo v Škednju priredi jutri 28. t. m. ob 20 na sedežu društva pod župniščem (pri Bordonu) prosvetno predavanje, ki ga bo imela tov. prof. Nada Rupel. Istočasno bo tudi otvoritev društvene knjižnice, ki se je znatno povečala z nad 100 knjigami.

Vabimo člane k številni udeležbi! Odbor.

Vpisovanje v novi slovenski otroški vrtec pri Sv. Ani

Danes 27. t.m. od 9. ure dalje bo ravnateljstvo osnovne šole pri Sv. Ani vpisovalo otroke v nov slovenski otroški vrtec, ki bo pri Sv. Ani. Vabimo starše, da vpišejo svoje otroke!

OBVESTILO Slovenskega gospodarskega združenja

Slovensko gospodarsko združenje sklicuje v smislu člena 7. pravil zborovanja strokovnih skupščin zaradi izvolitve novih strokovnih odborov in za obravnavanje perečih vprašanj posameznih strok. Skupščine, ki se jih smejo udeležiti člani dotične stroke, bodo v uradnih prostorih SGZ v Trstu Ul. F. Filzi 10-I. v naslednjem redu:

danes 27. aprila ob 15. uri stroka finančnikov;
danes 27. aprila ob 20. uri stroka veletrgovcev;
jutri 28. aprila ob 20. uri zadružna stroka;
v torek 2. maja ob 15. uri stroka gostilničarjev;
v torek 2. maja ob 20. uri stroka jestvinarjev;
v sredo 3. maja ob 14.30. uri stroka pekov;
v sredo 3. maja ob 20. uri stroka maloprodajalcev;
v četrtek 4. maja ob 15. uri stroka prometnikov;
v četrtek 4. maja ob 20. uri stroka prodajalcev kuriva;
v petek 5. maja ob 17. uri stroka mesarjev;
v petek 5. maja ob 20. uri stroka obrtnikov.

Za sklepčnost skupščine ob prvem sklicanju, t. j. ob določeni uri je potrebna navzočnost vsaj polovice članov stroke. Če bi skupščina ne bila sklepčna v prvem sklicanju, bo sklepčna eno uro pozneje ob vsakem številu navzočih. Odsotne člane lahko zastopajo drugi člani, katerim morajo dati za to pismeno pooblastilo; vendar ne sme imeti noben pooblaščenec več kot pet pooblastil. Tajništvo

OBVESTILO STARŠEM

Kakor vsako leto tako naj matere tudi letos sešijejo deci, ki bo nastopila na telovadbi 1. maja, copatke.

ROJSTVA SMRTI IN POROKE

Dne 25. in 26. aprila 1950 se je v Trstu rodilo 12 otrok, umrlo je 17 oseb, porok pa je bilo 9.

Poročili so se: dninar Armando Schender in tipografka Liliana Martini, šofer Peter Bonazza in babica Zofija Mahnič, strojnik Ivan Palomba in uradnica Lidija Blašina, podčastnik CP Oleandro Moscheni in šivilja Veneranda Fortunato, kuhar Karlo Rusijan in šivilja Marija Rusijan, kolar Oton Zambon in gospodinja Lilijana Mandič, mehanik Ivan Lestingi in šivilja Esterina Abatangelo, naredník ameriške vojske Douglas Kelly in uradnica Lilijana Malinar, uradnik Fausto Torresani in uradnica Sonja Latke.

Umrli so: 67-letni Karlo Romano Minigutti, 84-letna Agata Ploner, vd. Jenisch, 83-letni Avgust Buda, 73-letna Frančiška Gerk, vd. Pietron, 82-letni Josip Dossi, 48-letna Onorina Onestinghel, vd. Fantoni, 68-letna Magdalena Traversa, vd. Petarin, 59-letni Angel Giardina, 76-letna Ana Rosenblueth, vd. Mandelberg, 59-letni Anton Vecchiet, 89-letna Marija Tomič, vd. Lorenzini, 64-letna Alferia Alfieri, por. Serti, 82-letna Antonija Ragusin, 56-letni Anton Stranieri, 1 dan stari Pavel Fegitz.

Gledališče Verdi

Nocoj ob 20.45 bo v gledališču Verdi nastopila dramska skupina Besozzi - Marchiò in igrala delo U. Morucchia «Skandal Fredonard».

„Adria" izleti

Opozarjamo vse izletnike, da se prijavijo za obisk Postojne, Ljubljane, Bleda, Celja in Maribora, ki bodo v mesecu maju. Podrobne informacije daje potovalni urad «Adria-Express» Ul. F. Severo 5, telefon 29-243. Vpisovanje je podaljšano do 30. t. m.

Razstava slik Lojzeta Spacala bo odprta do nedelje 30. t. m.

Opozarjamo vse ljubitelje umetnin, da je v galeriji «Scorpione» odprta umetniška razstava tržaškega slikarja LOJZETA SPACALA. Umetnik, ki je znan po svojih delih tako v Trstu kakor tudi v inozemstvu, zasluži vso pozornost in zato ste vabljeni, da si to razstavo ogledate.

NOCNA SLUZBA:

Cedro, Trg Oberdan 2, tel. 61-20 in 62-74; Galeno, Ul. Giulia 114, tel. 96-252; Picciola, Ul. Oriani 2, tel. 90-207; Pizzul-Cignola, Korzo 14, tel. 75-24; Serravallo, Ul. Cavana 1, tel. 48-05; Harabaglia v Barkovljah in Nicoli v Skednju imata stalno nočno službo.

RADIO

JUGOSL. CONE TRSTA

(Oddaja na srednjih valovih 212.4 m ali 1412 kc)

CETRTEK 27. 4. 1950

6.30: Jutranja glasba; 6.45: Poročila v ital. in objava sporeda; 7.00: Napoved časa - poročila v slov.; 7.15: Jutranja glasba.

12.00: Operna glasba; 12.30: Priljubljene melodije; 12.45ž Poročila v ital. in objava sporeda; 13.00: Napoved časa - poročila v slov.; 13.15: Odlomki iz klavirskih koncertov; 13.45: Našim ženam (ital.); 14.00: Orkestralna glasba; 14.30: Pregled tiska v ital.; 14.45: Pregled tiska v slov.

17.30: Politične aktualnosti (ital.); 17.45: Ritmična glasba; 18.00: Samospevi za glas in klavir; 18.20: Beethoven: Simfonija št. 8 v F-duru op. 93; 18.45: Poročila v hrvaščini; 19.00: Glasbeni intermezzo; 19.15: Poročila v ital.; 19.30: Poročila v slov.; 19.45: Lahka orkestralna glasba; 20.20: Pogovori o jeziku (slov.); 20.30: Poje Komorni zbor iz Trsta; 21.00: Radijski obzornik (slov.): Ustanovitev OF; 21.15: Pester koncertni spored; 22.00: Potovanja po socialistični Jugoslaviji (ital.); 22.20: Dueti iz italijanskih oper; 22.40: Plesna glasba; 23.00: Zadnje vesti v ital.; 23.05: Zadnje vesti v slov.; 23.10: Jutrišnji spored; 23.15: Večerne melodije.

LJUBLJANA, MARIBOR in rel. postaja AJDOVŠČINA

(Oddaja na valih 327,1; 188,9; 212,4; 202,1 m.)

CETRTEK 27. 4. 1950

8.00: Pesmi borbe in dela; 8.15: 27. april; 8.30: Orkester Radia Ljubljane: 9: Petletka naša teče...

11.00: Koncert Radia Ljubljane; Zabavni zvoki; 12.30: Poročila; 12.40: ...; 13.00: Za pionirje: Kurček; 13.45: Želeli ste - poslušajte; 15.00: Poročila; 15.10: Glasbena medigra; 15.15: Partizanski dnevnik: 16.15: Izbor krajših del iz slovenske starejše in mlajše literature; 19.00: Poročila; 19.15: ... slovenske simfonične glasbe; 20.00: Marjan Natkovič: ...; 21.00: Lahka narodna ...; 21.30: Skladbe domačih avtorjev; 22.00: Prenos poročil iz Beograda; 22.15: Zabavna in plesna glasba; 23.30: Najnovejša poročila.

Zločin v Ul. Capitelli še vedno zavit v popolno temo

Umor, ki ga je policija odkrila predvčerajšnjim proti večeru v Ul. Capitelli 4, kjer so neznani zločinci umorili 55-letno prodajalko cunj Fabjančič Katarino, je še vedno zavit v najgostejšo meglo. Člani letečega oddelka civilne policije pod vodstvom znanega inšpektorja Stefanija so od predvčerajšnjim naprej mrzlično na delu. Zaslišali so že tudi več sumljivih tipov, vendar pa do sedaj vsa zasliševanja niso prinesla nobene razjasnitve v tem zagonetnem umoru. Med zaslišanci je bila tudi umorjenkina sestra Vincenca, s katero se je baje po pripovedovanju prebivalcev hiše, kjer se je zločin dogodil, pokojnica večkrat skregala.

Obe sestri sta bili po istem pripovedovanju veliki čudakinji. Bavili sta se z nabiranjem in prodajanjem starih cunj in drugih odpadkov. Tudi njuna soba je bila bolj podobna smetišču kot pa človeškemu prebivališču. V njej ni bilo nobenega pohištva. Vsa oprema, ki je bila v njej, je bila sestavljena iz starih cunj in drugih odpadkov, katere je, kakor smo že včeraj poročali, neznani zločinec zmetal na umorjenko ter jih zažgal, da bi tako zakril svoj zločin.

Pri natančnejši preiskavi so včeraj člani letečega oddelka civilne policije med vso to nesnago našli tudi majhno pečico za oglje. Sumijo, da je bila pokojnica umorjena prav s to pečico, predvsem še zaradi tega, ker je bila vsa okrvavljena. Seveda je to samo domneva, kot je domneva tudi, da je bila umorjena s pokrivačo, ki so jo našli že pri prvi preiskavi in ki je bila tudi vsa okrvavljena.

Kljub mrzličnemu poizvedovanju s strani civilne policije pa je zločin še vedno zavit v temo, to še posebno zaradi tega, ker policija iz razumljivih vzrokov o poteku in uspehu svoje preiskave molči ter ne daje nobenih poročil.

Veriga raznih nesreč

Včerajšnji dan je bil za Tržačane zelo nesrečen, saj se je dogodila cela vrsta raznih nesreč, katero je ob 6.10 zjutraj otvoril tramvajski sprevodnik Mario Tortul iz Ul. Giuliani 23, ki si je pri manevriranju tramvajskih vozov verjetno zlomil podlahtnico desne roke. Kmalu za njim so pripeljali v glavno bolnišnico mehanika Rafaela Zanonija iz Pordenona, ki se je ponesrečil pri popravljanju nekega kamiona v vojašnici v Ul. Cumano, s katerega je padel ter si razbil nosno kost.

Ob 9.35 je bila vrsta na 10-letnem Elviju Viciniju, ki stanuje v Silosu. Njega so sprejeli na ortopedski oddelek tukajšnje bolnišnice s prognozo, da bo v 30 dneh zopet zdrav. Pri igranju s svojimi prijatelji ga je eden izmed njih med igranjem na 3 m visokem balkončku tako močno sunil, da je izgubil ravnotežje ter padel na trda kamnita tla. Na istem oddelku so ob 12.45 zdravili 34-letnega železničarskega kretničarja Siročića Avgusta iz Ul. San Lazzaro 1. Pri premikanju vagonov v tovarni Ilva mu je roka po nesreči zašla med dva vagona, ki sta mu jo stisnila. Zdraviti se bo moral okrog 30 dni. Po prvi zdravniški pomoči je ponesrečenec lahko odšel domov.

Avtomobil jo je podrl

Včeraj ob 14.15 se je na Garibaldijevem korzu dogodila prometna nesreča, ki na srečo ni zahtevala hudih posledic. Ob zgoraj imenovani uri je šla po Garibaldijevem korzu proti Trgu Stare mitnice 18-letna Marija Majer s Klanca na Greto 4. Med hojo pa je po neprevidnosti stopila s pločnika na cesto prav v hipu, ko je mimo privozil neki angleški avtomobil ter jo z vso silo podrl na tla. Isto vozilo je nato ponesrečenko takoj prepeljalo v glavno bolnišnico, kjer so zdravniki ugotovili, da ima Marija več poškodb po vsem telesu, ki pa na srečo niso hudega značaja ter bo v 15 dneh zopet zdrava.

Dve tatvinici

Včeraj dopoldne se je na glavni policijski postaji v Trstu zglasila Stepel Alma z Elizejskih polan 7 ter službujočemu policijskemu osebju prijavila tatvinico, ki se je dogodila v njeno škodo. Neznani vlomilci so namreč iz njenega stanovanja odnesli 6000 lir vredno pečico na plin.

***

Popoldne pa je Ban Ivan iz Ul. Campanelle 279 prijavil tatvino 30.000 lir vrednega klopčiča bakrene žice, katero je neznani tat odnesel z njegovega polja.

KINO

Rossetti. 16.30: «Igrajte svojo igro», C. Gable.
Excelsior. 15.30: «Veliki grešnik», Gregory Peck, Ava Gardner.
Fenice. 16.30: «Kako sem odkril Ameriko», Macario.
Filodrammatico. 16.00: «Bil sem vojni ženin», G. Grant, A. Sheridan.

Alabarda. 15.00: «Srnica», G. Peck, J. Wyman.
Garibaldi. 15.00: «Mesto diamantov», D. Farrar in Diana Dors.
Ideale. 15.30: «Lepotica iz Jukona», R. Scott.
Impero. 15.30: «Moč usode», Tito Gobbi.
Italia. 16.00: «Čudni mister Jones», Red Skelton.
Viale. 15.30: «Sahara», H. Bogart.
Vittorio Veneto. 16.00: «Uporna nevesta», Van Johnson.

Adua. 16.00: «Krvava Mehika», Dolores Del Rio.
Armenia. 15.30: «Mehikanska koborba», Gianni in Pinotto.
Azzurro. 15.30: «Zgodba generala Kusterja», E. Flynn.
Belvedere. 16.00: «Tajno povelje», Pat O' Brien.
Lumiere. 15.30: «Zadnja postaja za morilce».
«Ob morju». 20.00: Koncert.
Marconi. 15.30: «Čudna ljubezen Marte Ivers», Barbara Stanwyck, Van Helfin, Elizabeth Scott.
Massimo. 16.00: «Prekupčevalci», C. Gable, D. Kerr, A. Gardner.
Novo Cine. 16.00: «Tako temna je noč».
Odeon. 16.00: «Mlin na Padu», Carla del Poggio in J. Sernas.
Radio. 16.00: «Roman Monte Gloria», A. Delordova in Marcon.
Savona. 15.00: «Ali Baba in 40 razbojnikov», Marija Montez, John Hall.
Venezia. «Žene morja» Chester Moris.
Vittoria. 16.00: «Mestna žena», Claire Trevor, H. Dekker.
Sv. Vid. 16.00: «Roman življenja», Spencer Tracy.

Vsem, ki so spremili na zadnji poti našo drago

Vijolico

se najiskreneje zahvaljuje družina PUNTAR

ŽIVEL 1. MAJ, DAN BORBE ZA DEMOKRACIJO IN MIR!

ISTRSKI DNEVNIK

PODRUŽNICA UREDNIŠTVA PRIMORSKEGA DNEVNIKA V KOPRU - ULICA C. BATTISTI 301a - I. - TEL. 70

Spored prvomajskega športno-telovadnega nastopa

1. maja dopoldne ob 8 bodo najprej vaje za glavni popoldanski nastop.

Ob 14 bo na Belvederu zbirališče vseh telovadčev in telovadk, ki bodo odkorakali v povorki po glavnih ulicah mesta na stadion, kjer bo pričetek sporeda ob 15.

Po mimohodu okrog telovadišča bo nastopila deca od 6 do 10 let s prostimi vajami. Za tem bo nastopila deca od 10 do 14 let z vajami. Obe skupini bosta postavili na telovadišče po 500 telovadcev oziroma telovadk. Pri tem pripominjamo, da pomeni nastop 1. maja samo delni nastop mladine goriškega okraja in da bo mladina iz Bujščine sodelovala s tehničnimi točkami pri posebni prireditvi 1. maja v Bujah. Poleg tega, da je prevoz vse mladine zaradi vasi združen s tehničnimi težkočami, bo v juniju, kakor tudi itak športno telovadni nastop mladine iz vsega okrožja.

Kot novost bo letos nastop notranjih moštev z lastnimi prostimi vajami, ki bodo vsebovale tudi prehode, kateri so bistveno ravno pri vežbanju nogometa.

Za nogometniki bodo nastopili mladinci in mladinke iz koprskega okraja. Enih in drugih bo okoli 1000, pri čemer bodo izvajali mladinci proste vaje.

V naslednji točki — prikazu sporta — bomo gledali tek, skoke v višino, daljino in ob paliči, tek z ovirami, mete krogle, kladiva, žoge, kopja, boks in še druge športne panoge.

Pionirji nas bodo še prej razveselili s svojimi igrami, nakar bodo izvajale dijakinje italijanske šolske nadaljevalne šole ritmične vaje.

Za vlečenjem vrvi bo nastop okoli 120 gojencev Pomorskega tehnikuma iz Pirana z vajami na orodju in prostimi vajami.

Nekaj novega bo tudi nastop članic «Proletarja» z vajami na zaprekah.

Ves spored bosta zaključile Jugoslovanska armada in narodna zaščita s prostimi vajami.

Med posameznimi točkami bo tekmovanje v raznih disciplinah lahke atletike, okoli 16.30 ure pa bo poseben prikaz Ljudske tehnike z avioni.

Samo kar čilega je, to obvelja!

Nekoč so imele samo klasične Atene svoj stadion, kjer se je grška mladina urila v bojevanju s kopjem, borbenih igrah, deklamirala in nastopala v dramskih zborih. — Kakor vso helensko kulturo, tako je tudi telesno vzgojo povzel in posnemal latinski Rim. Gradil je stadione — arene, toda te so bile kmalu središče ne plemenitega tekmovanja mladine v umetnosti in telesnih vajah, temveč prostor, kjer so vladajoči krogi in njihovi privrženci dajali duška svojim strastem, maščevalnosti, krvoprelitju. Razpaljena množica se je najbolj razvnela tedaj, ko je imperator ali konzul dvignil v areni roko s palcem navzdol, kar je pomenilo gladiatorjevo smrt. Nepopisno veselje je zavladalo tedaj v areni v pričakovanju, da bo tekla kri.

Za nas Slovane je v dobi preporoda narodov preteklo stoletje pomenila češka Praga, s svojimi množičnimi telovadnimi nastopi uveljavljanje starega načela: ZDRAV DUH V ZDRAVEM TELESU. Praga je prva od slovanskih mest gradila tudi stadione, tedaj samo začasno.

Pri nas je bil O. Župančič pred prvo svetovno vojno, ki je vzkliknil mladini besede: «Samo kar čilega je, to obvelja!» S tem je dejal, da je potrebno v življenju narodov nekaj več kot samo životarenje, pohlevno prejemanje povelj, marveč, da je treba okrepiti telo z mišicami in duh oboroužiti z znanjem!

To smo doživeli danes, to načelo uveljavlja naš današnji rod. V skladu s tem razvojem je sosednja nova Jugoslavija zgradila že številne nadvse lepe in ponosne stadione. Ni ga skoro mesteca, da ne bi imelo urejenega športnega in telovadnega igrišča in že vasi skrbijo, da ima mladina svoj prostor za telesno vzgojo.

Ljudska oblast je oskrbela Kopru dostojen in lep stadion, ki je že sedaj, ko še ni v celoti dograjen, v ponos mesta. V enoletni plan je vključila tudi razna dodatna dela. Že prostor pred stadionom je na novo splaniran, na levo ob vhodu vzdolž zidne pregraje in ceste pa so nasajena mlada drevesca. — Vhod na stadion je tudi nov, in sicer sezidan iz obdelanega kamna, tako da ima štiri odprtine, in sicer na sredini dve večji in ob straneh dve ožji. Stadion je sedaj na severni in vzhodni strani ograjen s zidom, medtem ko ima na južni in zapadni strani žično ograjo, ki se opira na betonske količe.

Tudi notranjost stadiona je precej predrugačena. Poleg tega, da je prostor za občinstvo zravnan, imamo letos novo leseno tribuno, ki pa stoji na podzidkih, zgrajenih iz opeke. Ob dela tribune loči v sredini ploščad, ki bo primerna ob večjih nastopih za godbe. Tribuna ima 5 stopnic, tako da bo na njej prostora za nekaj nad 1000 sedežev, odnosno nad 2000 stojišč. Glavna tribuna je zgrajena na severni strani, medtem ko imamo sedaj na južni strani dolg zidni podstavek, visok za 2 stopnici. Tu bo prostora za najmanj 500 sedežev, odnosno 1000 stojišč.

Prav tako je na novo urejeno deset korakov široko tekališče okrog vsega notranjega dela stadiona, ki ima nove betonske robnike, tako da bodo imeli zlasti lahkoatleti pri tekmah v teku vsem predpisom odgovarjajoč prostor.

Če dodamo k tem tehničnim pogojem stadiona še njegovo lepo ozadje, ki sega s pogledom čez Tinjan do Slavnika in premeri vso pokrajino doli čez Marezige, Šmarje, do Sv. Marka in morja, potem moramo priznati da je koprsko igrišče že danes stadion, ki se lahko ponaša s stadioni drugih mnogo večjih mest. In ta stadion bo sprejel prvega maja našo mladino, ki bo proslavila praznik delovnega ljudstva vsega sveta.

Sestanek partizanov

Mestni odbor ZPP v Kopru vabi vse borce in aktiviste, da se udeležijo sestanka, ki bo danes ob 20. uri v menzi «Edilitas». Prosimo za točnost!

Tekmovanje srednješolske mladine za 1. maj

Bilo je nekoliko oblačno in mračno sobotno popoldne, ko smo se v Piranu vkrcali na kamion, ki nas je odpeljal na srednješolsko tekmovanje. Kamion je odbrzel s 40 mladinci proti Kopru. Med potjo je zadonela vesela pesem in se razlegala čez njive in vinograde. Tako smo v veselem razpoloženju dospeli na cilj.

V Kopru so nas sprejeli predstavniki mladine, s katerimi smo po kratkem razgovoru odšli v telovadnico. Splošno je bilo mnenje, da bo zmagal pri tekmi Pomorski tehnikum, kar se je pozneje pokazalo za pravilno. Izidi tekmovanja so pokazali premoč tovarišev tehnikuma nad ostalimi šolami.

Nastop je pričel ob 14.30 s točko vlačenje vrvi. Ta je zelo navdušila gledalce, ki so vzpodbujali tovariše. Sodelovalo je pri tem več ekip, zmagalo pa je moštvo Pomorskega tehnikuma. Po kratkem odmoru je sledila druga točka - skok v višino. Vse šole so tu prijavile po več tekmovalcev, tako da se je merilo med seboj večje število atletov. Tudi tu je zmagal gojenec Pomorskega tehnikuma, ki je dosegel odličen uspeh, in sicer 153 cm.

Najzanimivejša točka sporeda je bila tekmovanje v odbojki, kjer je po hudi borbi zmagala šestorica Pomorskega tehnikuma. Tudi v boksu, namiznem tenisu in v šahu je odnesla prvenstvo ekipa tehnikuma.

Med odmori so bile za razvedrilo razne šaljive točke, kot teh v vrečah, tek z jajci in kolesi. Tudi tu je bil prvi - član Pomorskega tehnikuma, ki je zmagal razen v teku z jajci, kjer se je našemu tekmovalcu razbilo jajce.

Tekmovanje je bilo zaključeno že v večernih urah. S pripravljenega odra je nato zadonela godba. Dijaki in dijakinje so se veselo zavrteli, na kar je pričela kulturna prireditev. Dijake je pozdravil tovariš od okrožnega odbora ZAM, ki je poudaril pomen tega srečanja, kateri služi kot priprava za 1. maj. Svoj kratek govor je zaključil z besedami: Vsi in vse za 1. maj!

Sledila je podelitev pokala najboljši mladinski nogometni skupini, katerega si je priboril italijanski licej. Dijaki koprskega liceja so nato predvajali šaljivo igro Poroka, za katero so bili nagrajeni z burnim ploskanjem.

Kar težko smo se ločili od koprskih tovarišev, s katerimi smo v kratkem času navezali tako tovariške stike. Poslavljanja ni bilo ne konca ne kraja. Na povratku nas ni prav nič motil dež, ki je pršil na nas iz oblakov.

Dan Ljudske tehnike

Tečaj za šoferje-amaterje

Ob dnevu Ljudske tehnike, ki bo v soboto 29. aprila, bo tudi pričetek tečaja za šoferje—amaterje. Tečaj bo v Kopru — Semedeli. Vsi oni, ki so se že prijavili, naj se zberejo k otvoritvi ob 17. uri popoldne pri Adriji. Prav tako so vabljeni tudi vsi ostali interesenti. Po otvoritvi se bo pričel redni pouk. Vsa ostala pojasnila se dobijo pri okrožnem odboru Ljudske tehnike v Kopru.

Okrožni odbor Ljudske tehnike

Člani SIAU v izpolnjevanju gospodarskega plana

Pri izpolnjevanju enoletnega gospodarskega plana so člani SIAU prevzeli svoj del obveznosti in tako pokazali, da so pripravljeni vedno in povsod pomagati ljudski oblasti v njenem prizadevanju za izboljšanje življenja. V naslednjem prinašamo nekaj delovnih uspehov iz posameznih vasi in mest.

PUCE. Člani SIAU iz te vasi so v dobi od 1. januarja do 25. aprila napravili 2686 prostovoljnih ur. Pripravljali so kamenje in kopali jame za električne drogove. Pri prostovoljnem delu so se najbolj izkazali naslednji tovariši: Ambrožič Leopold, ki je napravil 58 ur, Mohorčič Jožef 42 ur, Pučer Andrej 31 ur, Breč Ivan 33 ur in Breč Jožef 29 ur.

V istem času je bilo sedem množičnih in pet sestankov SIAU z 80odstotno udeležbo, na katerih so obravnavali vsa organizacijska, kulturna, gospodarska in politična vprašanja.

BABIČI. Tu so napravili skupno 1516 ur pri gradnji hleva kmetske delovne zadruge. Najboljši pri prostovoljnem delu so bili tov.: Babič Jožef, ki je napravil 71 ur, Bellina Gavdencij 47 ur, Babič Ivan - Santonel, ki je kljub visoki starosti 79 let napravil 30 ur prostovoljnega dela. Tem sledijo še Babič Marij, Beržan Karel, Koren Lado, Olenik Vitko, Belič Jožef in Babič Franc, ki so napravili po 37 ur.

V IZOLI je 363 tovarišev napravilo 1594 ur pri gradnji delavskih hiš in pri cesti Baredi-Izola. Frontna brigada ima tu 80 članov. Najboljša sta tovariša Ulčigraj Bruno in Chicco Egidij.

V BOŠAMARINU je 11 tovarišev napravilo 142 ur pri pripravljanju kamenja za zadružni dom.

Pri popravljanju cest, urejevanju vrtov in postavljanju slavolokov je 209 članov baze SIAU v PORTOROŽU napravilo 1900 prostovoljnih ur. Pri tem delu so se posebno izkazali tovariši Požar Alojz, Pečar Lidija, Corsi Egidij in Teluri Mario.

ČLANI SIAU V PIRANU so napravili 3374 prostovoljnih ur pri delih splošnega ljudskega značaja. Frontna brigada «Bonifaccio Antonio» ima 15 članov. Največ prostovoljnih ur so napravili: Radin Pavel, Petronio Alojz, Lay Pasquale, Sinkovič Lino in Cale Just. Skupno se je prostovoljnega dela udeležilo 260 tovarišev.

V MANZANU so napravili 669 ur. Frontna brigada šteje 40 članov. Najbolj so se pri delu izkazali Bonm Rudolf, Alojz in Pavel.

ČLANI SIAU V POBEGIH so napravili pri gradnji zadružnega doma in pripravah za postavitev spomenika padlim borcem 1200 ur. Delalo je 250 tovarišev. Najboljši izmed teh so Pobega Benjamin, Bertok Sergij, Pečarič August in Bertok Pavel.

V BERTOKIH je 341 članov SIAU napravilo 1209 prostovoljnih ur pri gradnji zadružnega doma.

PRI SV. ANTONU so pri gradnji zadružnega doma napravili 1900 ur. Imajo frontno brigado, ki šteje 180 članov. Skupno je delalo 242 članov SIAU. Najbolj so se pri delu izkazali Gregorič Jože, Ogrin Olga in Turk Viljem. V tem letu so zbrali tudi nekaj nad 38.000 din prostovoljnih prispevkov za gradnjo zadružnega doma.

Prav posebno so se izkazali člani SIAU v TINJANU, ki so napravili 2643 prostovoljnih ur pri pogozdovanju in popravljanju cest. Njihova frontna brigada ima 65 članov. Med prostovoljnimi delavci so se posebno izkazali tovariši Zerbo Aleksander in Peter, Urbano Anton, Bizjak in Primožič Vinko.

V SERMINU je 50 članov SIAU napravilo 250 prostovoljnih ur pri gradnji zadružnega doma. Njihova frontna brigada šteje 20 članov.

GORIŠKI DNEVNIK

PODRUŽNICA UREDNIŠTVA IN UPRAVE PRIMORSKEGA DNEVNIKA V GORICI - UL. S. PELLICO 1 - II.; TEL. 11-32

Ob devetletnici ustanovitve OSVOBODILNE FRONTE

Demokratična fronta Slovencev naslednik tradicij Osvobodilne fronte

Danes teče deveto leto, odkar je bila v Ljubljani na pobudo Komunistične partije ustanovljena Osvobodilna fronta slovenskega naroda.

Osvobodilna fronta je bila torej ustanovljena v dneh, ko so nemške in italijanske fašistične horde preplavile slovensko zemljo in jo razkosale na posamezne «pokrajine» in «marke». Njena naloga ni bila lahka. Morala je povesti slovenski narod na pot borbe proti okupatorju, za njegov izgon s slovenske zemlje in za ureditev drugačnega življenja, v katerem ne bo delovnega človeka preganjala mučna skrb za jutrišnji dan.

To svojo zgodovinsko nalogo je Osvobodilna fronta častno izvršila, kajti dvignila je ves slovenski narod pod zastavo vseljudskega upora v borbo proti okupatorju. Združena v vrstah te vseljudske množične organizacije pod modrim vodstvom Komunistične partije Slovenije si je slovenski narod dobojeval tudi zlato svobodo, za katero je padlo na tisoče in tisoče najboljših sinov malega, toda pogumnega naroda.

Po vojni je čakala Osvobodilno fronto druga velika in nič manj težavna naloga. Čakala jo je mobilizacija množic za izvedbo gospodarskega petletnega načrta. Osvobodilna fronta kot množična organizacija slovenskega naroda je bila kos tudi tej svoji nalogi. Dosegla je spričo toliksne razredne zavednosti in vdanosti, da se je ljudstvo soglasno in z navdušenjem vključilo v borbo za plan.

Vzporedno z razvojem borbe slovenskega ljudstva v domovini se je razvijala tudi borba zamejskih Slovencev, ki so leto 1941 ječali pod peto fašizma. Tudi oni so s simpatijami spremljali borbo proti okupatorju ter postali prav kmalu tudi sami sestavni del te fronte, ki se je širila od Pohorja pa do Gorjancev in od Prekmurja do beneških gričev in kraških planot nad Tržaškim zalivom. Preko vse Slovenije je donel krik: Ven z okupatorjem!

Goriški Slovenci smo se enotni vključili v vrste Osvobodilne fronte in postali njeni aktivni borci. Po osvoboditvi smo nadaljevali svojo borbo z nezmanjšano upornostjo, s katero smo preganjali fašiste s položajev in bunkerjev. Toda zaradi imperialističnih spletk in požrešnih apetitov nekaterih ljudi, ki niso hoteli videti naše borbe in naših zahtev — ne samo zahtev, ampak tudi naših pravic — smo bili deležni «dobrot» sovraštva, ki so ga ti ljudje vedno izkazovali do nas in ga izkazujejo še danes.

Po vstopu v veljavo nepravičnega akta, kakršen je mirovna pogodba, smo bili goriški Slovenci potisnjeni pod oblast države, katere bivši režim je izkazoval do nas vedno samo sovraštvo in neprijazno lice. Bili smo zanje tujci in ljudje brez pravic.

V novih pogojih življenja in borbe Slovencev, se je izpremenil tudi način življenja tako goriških kakor beneških Slovencev. Ustanovljena je bila Demokratična fronta Slovencev v Italiji, ki je postala tako naslednica tradicij narodno-osvobodilne borbe in naslednica načel Osvobodilne fronte.

Zato je tudi danes Demokratična fronta Slovencev vseslovenska organizacija slovenskega naroda v tujini, je borbena organizacija, ki se bori za pravice, ki jih ni priznal niti fašizem niti sedanja italijanska vlada.

Ko danes teče deveta obletnica Osvobodilne fronte se obvezujemo, da bomo nadalje vztrajali na načelih, ki jih je ta začrtala ob svoji ustanovitvi in ki so ogromno večino slovenskega naroda privedla do zaželenega cilja: do svobode, enakopravnosti in dela.

Spored športnih prireditev na dan prvega maja

Na telovadišču v Sovodnjah bodo na dan 1. maja sledeče športne prireditve: ob 8.30:

Tek na 600 m - najmlajši;
tek na 100 m - mladinci;
tek na 100 m - mladinke;
met krogle - mladinci;
met diska - mladinci;
met kopja - mladinci;
skok v daljino - mladinci;
skok v daljino - najmlajši;
skok v daljino - mladinke;
skok v višino - mladinci;
skok v višino - najmlajši;
skok v višino - mladinke.

Ob 13.30 nogometna tekma.

Ob 14.30 kolesarska tekma z odhodom iz Sovodenj, skozi Gabrje, Doberdob, Jamlje, Standrež in s ciljem v Sovodnjah.

Po končani nogometni tekmi bo tek čez drn in strn: najmlajši 600 m, mladinke 600 m, mladinci 3000 m.

Ob 16 govor o pomenu 1. maja.

Ob 16.30 pevski koncert.

Ob 19 prosta zabava.

Na predvečer, in sicer v nedeljo, 30. aprila, naj se po vseh vaseh pripravijo kresovi, ki naj zagorijo točno ob 20. uri.

Zmagovalec v lahki atletiki bo za nagrado prejel «pokal 1. maja».

Zmagovalec tekme čez drn in strn pa dobi prehodni mladinski pokal, ki si ga je lansko leto osvojil mladinski krožek iz Standreža.

Razbeljeno železo mu je padlo na nogo

V livarni SAFOG je včeraj padel kos razbeljenega železa na nogo 20-letnemu delavcu De Rosa Aldu. Delavca je rešilni voz Zelenega križa odpeljal v občinsko bolnico Brigata Pavia, kjer so zdravniki ugotovili, da je dobil težje opekline. Zdraviti se bo moral mesec dni.

Prevozi na proslavo 1. maja v Sovodnjah

ODHOD

iz JAMELJ ob 7.30, popoldne pa ob 12.30;

iz DOBERDOBA ob 7.45, popoldne pa ob 12.45;

iz POLJAN ob 7.55, popoldne pa ob 12.55;

iz DOLA (Devetaki) ob 8.05, popoldne pa ob 13.05.

Gornji del vasi bi lahko počakal pri Bonetih ob 7.20, popoldne pa ob 12.20.

Najmlajši, ki bi se udeležili dopoldanskih tekem, se bodo lahko vrnili domov z avtobusom, ki bo vozil v prvih popoldanskih urah.

Večerni urnik odhoda avtobusov, bo javljen po zvočniku na igrišču.

Pomlad ali jesen?

Okoli štirinajst dni je minilo odkar našim očem skoraj ni bilo dano, da bi videle sonce, ki dan za dnem kroži nad našimi glavami. Okoli štirinajst dni je namreč že minilo, odkar je nebo dan za dnem pokrito s težkimi oblaki, iz katerih dan za dnem včasih v večjih plohah, včasih bolj na rahlo dežuje. V višje ležečih krajih je spričo ohladitve ozračja padla temperatura ozračja tudi pod ničlo in povzročila snežne padavine, v nižini pa se je ozračje tudi ohladilo.

Zaradi ohladitve ozračja se marsikateri z upravičeno skrbjo sprašuje, ali smo pred nastopom jeseni, ali smo res sredi pomladi. Po vremenu sklepajoč bi se človek skorajda odločil za prvo.

Ker pa je vsem ljudem težko ustreči, se tudi v zvezi z vremenom eni razburjajo, ker jim je dež prekrižal marsikateri posrečen načrt za izlet v okolico ali v hribe; kmetovalci pa so z vremenom zadovoljni, ker bo obilica moče dobro vplivala pri obroditvi poljskih pridelkov.

KINO

VERDI. 17: «Cow boy», bratje Marks.

VITTORIA. 17: «Moje telo te bo ogrelo», I. Russel.

CENTRALE. 17: «Cudovit studenec», G. Cooper.

MODERNO. Zaprto.

EDEN. 17: «Velik si Jurij».

Širite in čitajte Primorski dnevnik!

Zdrav in krepak naj bo rod!

MLADINA SE PRIPRAVLJA NA PRVOMAJSKI NASTOP S PROSTIMI VAJAMI

Velико kresov bo zagorelo na predvečer prvega maja

Za zunanji poudarek in pomen tega delavskega praznika pripravljajo vse vasi, mesta in tovarne bakle in kresove, ki bodo zagoreli na predvečer. Tako je v Kopru v delu 1000 bakel, ki jih bodo člani množičnih organizacij nesli v sprevodu po glavnih ulicah, V Izoli bodo člani SIAU in Zveze primorskih partizanov sami izdelali 800 bakel in pripravili do 20 kresov po višinah nad mestom. Delavci v tovarnah pa bodo še posebej izdelali večje število bakel. V Strunjanu bodo vaščani sami izdelali 150 bakel, v Piranu pa je že napravljenih 500 in jih bodo izdelali še 500. V Sv. Petru je v delu 300 bakel, pripravljajo tudi dračje in grmovje za 30 kresov. Člani SIAU v Šmarjah bodo napravili 300 bakel in 25 kresov. V Kortah je v delu 400 bakel in pripravljajo za 20 kresov.

Baklade bodo na predvečer praznika po vseh mestih in večjih vaseh.

IZPRED SODIŠČA

Nepremišljena dejanja družinskega očeta

Zena 47letnega Gorkiča Dominika iz Ul. Balamonti št. 6 in njena 8 let stara hčerka sta se letošnjo zimo ves čas hranili v menzi za reveže, ki že več desetletij posluje pred kuhinjo kapucinarjev v Kapucinski ulici. Ves zimski čas sta bili primorani čakati opoldne in zvečer na skodelico juhe in trepetati na kamnitih stopnicah. Takega bednega življenja matere in hčerke je bil kriv oče Gorkič, ki ju je pustil brez vsakih materialnih sredstev.

Pred časom se je Gorkič ponesrečil na delu in po nesreči mu je vid znatno opešal; tako, da so ga pristojni krogi priznali za nesposobnega za delo in mu nakazali invalidsko pokojnino v znesku 18.000 lir mesečno. Brez dela in s stalnim mesečnim dohodkom v žepu se je po okrevanju pričel vdajati raznim razvadam. Pričel je obiskovati gostilne kvartati in vedno bolj zanemarjati svojo družino. Polagoma je prišel tako daleč, da se sploh ni spomnil več na ženo in otroka in zam zapravil ves denar. Zena je dolgo mesecev čakala, da bi se mož spametoval in da bi se usmilil vsaj svojega otroka. Toda pri Gorkiču ni bilo znaka poboljšanja. Nekega dne se je žena Anastazija Kuret ojunačila in možu povedala, da je naveličana beračenja in ga odločno vprašala po denarju. Mož, ki je ženino prošnjo smatral za predrznost, je prijel za sekirico, ki je ležala na mizi v kuhinji, kjer sta se prepirala, in ženi zagrozil s smrtjo. Anastazija se je tedaj zgrozila in stekla po orožnike, ki so krutega moža najprej pomirili in ga nato prijavili sodnim oblastem.

Pred sodnikom dr. Pascolijem na goriški sodniji je Gorkič odločno zanikal, da bi kdaj pustil ženo in hčerko brez denarja, priznal pa je, da ji je zagrozil s sekirico. Prve obtožbe so ga oprostili, medtem ko so ga zaradi druge obsodili na 2 meseca zapora pogojno.

Aretacija matere ki je odložila novorojenčka na cesti

Včeraj so organi javne varnosti izsledili in aretirali v Gorici žensko, ki je zapustila komaj par dni staro deklico pod obcestnim grmom v Ul. Leopardi. Takoj po najdbi novorojenčka, ki je še vedno v oskrbi nun bolnice pri rdeči hiši, je goriška policija pričela s preiskavo in zasledovanjem brezvestne matere. Po štirih dneh trudapolnega dela so izvedeli, da je bila deklica rojena v videmski bolnici in takoj že izvedeli za njeno ime in ime njene matere. Toda o materi ni bilo več ne duha ne sluha ne v Vidmu in niti v Gorici. Včeraj so jo agenti končno iztaknili v našem mestu. Gre za 30letno hišno pomočnico Lucijo Zenardo iz Cortine d'Ampezzo, ki je bila zaposlena kot hišna pomočnica pri neki videmski družini. Zenardo je nezakonska mati, ki je hotela oddati svoje dete takoj po njegovem rojstvu. Ker pa je bilo za sprejem tega v otroške jaslice potrebno mnogo formalnosti in se je brezsrčni materi mudilo vrniti se k svobodnemu življenju, je kratkomalo deklico pustila na cesti.

Po pretepu - sprava pred sodnikom

Tudi pri naslednji razpravi so bili protagonisti pretepa, ki jih je privedel pred sodne oblasti, prebivalci hiše št. 6 v Ul. Balamonti. Na zatožni klopi sta namreč sedela 18letni Gorjup Ivan in 22letni Strukelj Anton. Oba sta bila obtožena, da sta februarja letos pestila njunega sostanovalca Gabrijelčiča Rafaela in mu sedila precej krvi iz nosa.

Gabrijelčič je namreč posvaril Gorjupa, naj ne tepe svojega 9 let starega sinčka. Toda Strukelj se je z njim takoj začel prepirati in mu obljubil, da bo tudi njega pretepel. Pri takih obljubah sta se oba razvnela in ko je kazalo, da se bosta spopadla, je Gorjupu prišel na pomoč njegov prijatelj Strukelj, ki je Gabrijelčiča prijel za ramena medtem, ko ga je Gorjup krepko sunil v nos. Po okrevanju se je Gabrijelčič zatekel k sodnim oblastem in s prijavo zahteval za nasilneža pravično kazen. Toda včeraj na razpravi so bili že vsi trije zopet prijatelji in je Gabrijelčič pred sodnikom umaknil tožbo.

Dve oprostitvi

Osemintrideesetletni Cusulin Mario iz Ul. Manzoni 1 in 43letni Menetti Vasco iz Ul. Carducci 13 sta bila obtožena, da sta kupila kamionček zavezniške vojske in nista imela od ZVU pooblastila za nakup tega vozila. Cosulin je sodišču dokazal, da ni kupil vozila neposredno od Zavezniške vojaške uprave, marveč od nekega civilista. Istega zagovora se je držal tudi Menetti, ker je svojčas vozilo kupil od Cosulina. Oba sta bila oproščena, ker nista zakrivila kaznivega dejanja.

PO SLEDOVIH GROFA SFORZE 6

PO DRUGI SVETOVNI VOJNI

Neumiselno je trditi, da je [illegible] zunanje politična li[illegible] Italije na splošno ali pa [illegible] v odnosu do Jugoslavije [illegible] le osebna, bodisi De [illegible] ali pa Sforze, ne ona [illegible] mnogo bolj zamotanih [illegible] Vendar pa je značilna [illegible] linija tako dovršeno [illegible] Sforzovemu mišljenju [illegible] Sforzovi praksi, njegovemu [illegible]izmu, da še danes lah[illegible] nadaljuje proti Jugoslaviji [illegible] takimi sredstvi, kakor se jih [illegible] Prav osebnost grofa Sforze, [illegible] njegova dejavnost najbolje [illegible] da na uradno Italijo ravnokar minuli viharni [illegible] delovali, da je zgodovina za [illegible] Italijo pretekla in da je ni [illegible] Sforza, ki je tako ponosen na [illegible] vpliv na Pašiča in Aleksandra Karadjordjevića, ponosen [illegible] dejstvo, da sta mu služila [illegible]rand in Lloyd George, ko [illegible] bilo treba nekoč pritisniti na [illegible] Jugoslavijo, se danes kruto [illegible], da se bo mogoče [illegible] Jugoslaviji, bodisi prvih ali dru[illegible] sredstev. Danes ni več v [illegible] Jugoslaviji onih krogov, ki bi [illegible] pripravljeni zaradi osebnega «prijateljstva» grofa Sforze izdati svojo domovino ali koristi svojega naroda. Pa naj si mu še prevajajo in v luksusnih izdajah tiskajo knjige lažnega slovanofilskega besedičenja. Noben tristranski pritisk, niti ne nobene domneve, da bi danes tudi Sovjetska zveza lahko sodelovala pri takem pritisku, ne bo omajal jugoslovanskih narodov. Prav gotovo jih grof Sforza ne bo prepričal, da je tak pritisk nogoj za prijateljstvo med Italijo in Jugoslavijo. Pogoste so v italijanskem parlamentu pripombe, da je grof Sforza postal star in da ga krasijo nekateri značilni znaki starosti. Morda prav zato ne morejo Jugoslovani razumeti nekaterih stvari. No potrebno bi bilo, da bi jih drugi razumeli, da ne bi več dovolili Sforzovih hudomušnih ekshibicij, kakor je njegov milanski govor.

Onim, katerim je bilo do sreče Italije, bi morali končno razumeti, da so se časi spremenili in da se je treba danes z Jugoslavijo drugače nogovoriti. Ni bila Jugoslavija premagana v vojni, pač pa je to bila Italija, za kar nosi velik del odgovornosti. Italija je tista, ki je prizadejala Jugoslaviji toliko slabega, od rapalske pogodbe do ropanja in zverstev v drugi svetovni vojni, z okupacijo velikih površin ozemlja, z požiganjem in klanjem kakršnega ne pozna zgodovina. Na koncu bi bilo treba, da v Rimu ne pozabijo, da je jugoslovanska armada s svojim orožjem in tisočimi žrtvami osvobodila Julijsko krajino. Dalje bi bilo potrebno, da tam vedo, da je Jugoslavija pristala na okrnjeno mirovno pogodbo samo za to, da doprinese nekaj k organizaciji povojnega miru in da je prav njena zemlja ostala v mejah Italije in ne italijanska v mejah Jugoslavije. Italija ima nekatere zelo točne obveze v mirovni pogodbi o jamstvu narodnostnih in političnih pravic Slovencev na Goriškem, vendar to ona prezira. Če ima nekdo danes pravico, da nekoga kliče na odgovor v vprašanju narodnostne diskriminacije, tedaj pod nobenim pogojem nima te pravice Italija. Jugoslovanske note o tem vprašanju ni mogoče zamolčati z dviganjem ropota o jugoslovanski coni Tržaškega ozemlja. Grofa Sforzo in one v čigar imenu on tako govori so danes ohrabrile in podprle nekatere okoliščine, ki so v zvezi s kominformistično gonjo proti Jugoslaviji. Danes se grof Sforza ne naslanja samo na one kroge, ki so ustvarili in vodili fašizem, pač pa tudi na vodstvo italijanske Komunistične partije, ki v tržaškem vprašanju sledi imperialistični antijugoslovanski liniji. Te dni so istočasno za šovinističnim zborom jokali nad jugoslovansko cono Tržaškega ozemlja tudi italijanski kominformisti, oni v Trstu in v Italiji, v Via delle Botteghe oscure. «L'Unità» piše o volitvah v jugoslovanski coni v istem slogu in objavlja isto «gradivo» kot uradni demokristjanski «Il Popolo». «L'Unità» poudarja, da je treba to ozemlje priključiti «mato «terra italianissima», ter se poslužuje tako znanega fašističnega jezika. Revizionizem marksizma-leninizma je privedel voditelje italijanske KP na linijo grofa Sforze, kateremu vse strani zamerijo samo to, da je premlačen, da ni dovolj odločen in da ne udari dovolj močno, kadar gre za Jugoslavijo. Kadar pa grof Sforza namiguje na pristanek Sovjetske zveze k tristranskemu sporazumu, dela zaključke prav iz današnjega stališča italijanske Komunistične partije. No, čeprav so v Italiji in v Trstu naivneži, je vendar še več takih, ki poznajo današnjo vrednost tristranske izjave in današnjo možnost njene uresničitve in možnost pristanka drugih. Po tem valu iredentističnega zaletavanja, ki ni zmedel volitev v jugoslovanski coni, kar so predvsem hoteli, bo moralo prej ali slej priti do streznjenja.

Do sporazuma med Jugoslavijo in Italijo mora končno vendarle priti, ali prišlo bo tedaj, kadar se bo tudi Rim potrudil ustvariti pogoje za to, kadar bodo tam končno razumeli stvarnost in kadar bodo tam opustili metode «velikodušnega» diktiranja «prijateljstva» iz Sforzove starinarne. Treba se je tudi otresti preživelega grofovskega poudarjanja, da je Jugoslavija ona, kateri je prijateljstvo z Italijo življenjskega pomena in da baje Italija lahko živi brez prijateljstva z Jugoslavijo in dobrega sosedstva ter da lahko prezira Jugoslavijo. Politiki in politikanti Italije, ki tako govore, niso prijatelji Jugoslavije, niso niti prijatelji italijanskega naroda. Ta narod je prav zaradi takega pojmovanja doživel že več težkih izkušenj in krvavih razočaranj. Toda zaslužil je večjo skrb za svoja življenjska vprašanja, več dela in več kruha, namesto da mu to zamenjujejo z iredentističnimi fantazmagorijami. V Italiji skušajo zatreti stavkovno gibanje z govorniškimi tiradami o zadevi jugoslovanske cone Tržaškega ozemlja. In v tem je tem bolj žalostna protirevolucionarna vloga vodstva Komunistične partije v gonji proti jugoslovanski coni. Poštene sile italijanskega ljudstva pa bodo končno vendar le prišle do besede. V to niti najmanj ne dvomimo.

I. M.

KONEC

Po gostovanju Slovenskega narodnega gledališča v Sloveniji

SNG JE RESNA IN KVALITETNA USTANOVA, ki zasluži občudovanje in vsestransko podporo

Pred nekaj leti sem zapisal v oceni neke predstave našega gledališča, da prehaja stil igre naših igralcev iz prvotnega realizma, ki so ga bili prinesli s seboj z raznih odrov v Sloveniji, v neko bolj ali manj izrazito patetičnost. Uprizoritve zadnjih dveh let, zlasti pa gostovanje z Ostrovskega «Donosno službo» v Ljubljani in Mariboru, so pokazale, da je bil omenjeni patetični elementi zgolj prehoden pojav. Danes lahko trdimo, da je naše Slovensko narodno gledališče kar se realističnega stila igre tiče v soskladju z igro ostalih slovenskih gledališč.

Gostovanje SNG v Ljubljani in Mariboru pomeni za naše gledališčnike, igralce, režiserje, člane uprave in tehnično osebje, pa tudi za ocenjevalca, prvo širšo in resnejšo preizkušnjo lastnih sil in lastne umetniške zmogljivosti, kot tudi zelo važno možnost kontrole nad lastnim delom. Medtem ko še čakamo na obširnejše ocene in kritike o uprizoritvah v časopisih iz Slovenije, pa ugotovimo lahko že sedaj veliko moralno in umetniško korist, ki so jo prinesli naši gledališčniki s seboj s svojega teden dni trajajočega gostovanja. Razgovori z ljubljanskimi in mariborskimi tovariši in gledališkimi strokovnjaki, za kar je nudila našim Tržačanom obilo prilike velika iskrena in nevsiljiva gostoljubnost domačinov, intimno rešetanje celotne predstave in posameznih stvaritev, diskusije o umetniških in tehniških vprašanjah igre in ostalih gledaliških zadev, izmenjavanje misli in teatrskih izkušenj, snidenje s starimi gledališkimi znanci in toliko drugih stvari je približalo naše igralce in ostale gledališčnike s kolegi iz svobodne Slovenije.

PRIZOR IZ II. DEJANJA «DONOSNE SLUŽBE»

A tudi ocenjevalcu so nudili nastopi SNG v Ljubljani in Mariboru kot tudi poznejša izmenjavanja vtisov obilo snovi za razmišljanje in uravnovešanje lastnih sodb ter za njihovo prekontroliranje. Je neka razlika v dojemanju med občinstvom v Trstu in Mariboru ali Ljubljani. Ocenjevalec ali kritik sedi sredi občinstva in če je občutljiv, bo nehote dojel ta različna strujanja in simpatijske tokove ter jih hočeš nočeš registriral. Tako je bilo opaziti, da so se na splošno (toda ne pri vseh!) v Ljubljani posebno dobro odrezali bivši člani mariborskega gledališča, v Mariboru pa ljubljanskega. Za večino gledalcev, gledališčnikov in negledališčnikov, s katerimi sem govoril, je pomenila predstava «Donosne službe» i kot celota i v posameznih kreacijah resnično presenečenje. Niso si mogli predstavljati, da bi moglo imeti gledališče, ki se mora dan za dnem boriti s tolikimi težkočami, kot se mora boriti naše SNG, ki nima stalne dvorane v mestu za svoje uprizoritve in ki mora nastopati po majhnih in neprimernih odrih, kljub temu tako visoko umetniško raven. Skupno mnenje vseh, ki so v Sloveniji videli uprizoritve našega ansambla, je bilo, da je SNG v Trstu resna in kvalitetna gledališka ustanova, ki zasluži občudovanje in vsestransko podporo.

Če poskušam sovskladiti rezultate svojega opazovanja po ponovnem gledanju predstave tako v Ljubljani kot v Mariboru (zdi se mi, da je «fluid», ki izhaja iz občinstva, ponekod celo rahlo vplival na posamezne igralce), potem lahko potrdim svoje prvotno sodbo, da je režiser Jože Babič pravilno dojel duhà Ostrovskega, se vanj poglobil in ga z nemalo domiselnosti in spretnosti tudi uveljavil na odru. Zlasti je za gostovanje obogatil tretje dejanje s pritegnitvijo novih sodelavcev, ki so s svojo igro poživili sceno in ustvarili pravo ozračje za nastope Žadova ter Jusova, Belogubova in njune družbe. Če bi si želeli pri prvih dveh dejanjih, zlasti pri prvem, večje zgoščenosti in morda še nekaj režiserskih črt, pa moramo reči, da je tretje dejanje prebilo led in je nato ostala predstava do konca na doseženem višku. Nedvomno je Jože Babič s svojim smislom za realistično režijo in igro veliko prispeval k v začetku omenjeni opustitvi patetičnega stila.

Z ljubljanske perspektive so se pokazale nekatere kreacije v nekoliko drugačni luči kot z mariborske ali tržaške. Svoj ugled močnih karakternih igralk so si ohranile Rakarjeva, Gabrijelčičeva in Ema Starčeva. Imenitna kreacija Jusova, ki jo je podal Modest Sancin, se je zdela vendarle nekoliko prebaročna, preveč obtežena s podrobnostmi. Zdi se, da se je tudi igralec sam tega zavedel, kajti v Mariboru je svojo igro nekoliko poenostavil, opustil je prepogosto ponavljanje iz nekakšne razmišljenosti in se na splošno omejil v igralskih sredstvih, kar je napravilo njegovo igro skladnejšo z igro soigralcev.

V posebni formi se je pokazal Stane Raztresen, ki je lik Višnjevskega od premiere v Trstu tako izpopolnil, da je bil resnično vlit iz enega kova. Tudi Angelca Sancinova je svojo kreacijo Julinke še bolj izdelala in poglobila. O obeh sem slišal sodbe gledalcev, ki so ju poznali od preje, da sta v Trstu umetniško znatno pridobila.

S kreacijo Belogubova je Rado Nakrst potrdil sloves močnega in individualno izrazitega karakternega igralca, kakršnega je spoznalo i mariborsko i ljubljansko gledališko občinstvo že pred leti. Prav tako se je dobro uveljavil Košič s svojim dinamičnim nastopom kot Dosužev.

Boža Podkrajška je malo kdo prepoznal v vlogi služabnika Antona. V tej karakterizaciji je bil za obojno občinstvo nov in je žel za svoj posrečeni lik priznanje. Prav tako je zanimal stari tržaški igralec Anton Požar kot drugi uradnik, v katerem je dobro podal pijanega človeka. Drugega natakarja je tokrat igral Josip Fišer in se ponovno izkazal za dobrega tipizatorja.

S posebno pozornostjo je ljubljansko in mariborsko občinstvo spremljalo stvaritve mlajšega igralskega rodu. Mnogi gledališčniki in negledališčniki so mi priznali, da jim pomeni Stefka Drolčeva pravo in presenetljivo odkritje. S svojo subtilno kreacijo Poline, ki ji je umela dati mnogo psiholoških in čustvenih fines, si je pridobila splošno priznanje izredno tenkoslušne igralke, ki obeta visok umetniški vzpon. Podobno je s svojo igro presenetil Jožko Lukeš kot Žadov, ki je osvojil gledalce s svojo pristnostjo in čustveno iskrenostjo. Slišal sem izjavo, da bi mu gledalec verjel, kar koli bi rekel.

Dobro osnovo za karakternega igralca je pokazal Ernest Zega v vlogi razočarnega idealista Mikina. Njegov lepo zveneči glas naj mu postane samo sredstvo, s katerim bo izražal svoja doživetja. Igralec naj posveti odslej čim večjo pozornost izpopolnitvi igre same. Kot Mikin je ogrel predvsem s toploto svojega glasu, s katerim je pripovedoval svojo žalostno ljubezensko zgodbo.

Silvij Kobal je kot prvi natakar stopil s svojo prijetno zunanjostjo in s sigurno, nonšalatno igro močno v ospredje. Tako laiki kot strokovnjaki so ga opazili in me z zanimanjem izpraševali po njem, priznavajoč njegovo na prvi pogled opazno nadarjenost. Prav krepko se je uveljavil tudi Srečko Košir kot prvi uradnik s starčevsko masko in odgovarjajočo igro.

Posebno pohvalo zaslužijo tiste požrtvovalne igralke in igralci, ki so se ob drugih prilikah že igralsko uveljavili in ki so ob predstavah na gostovanju kot statisti s svojo razgibano igro in z ubranim petjem veliko prispevali k stopnjevanju čustvenega nastroja v tretjem dejanju. Tako smo videli Zlato Rodoškovo, ki jo poznamo vsa leta po osvoboditvi kot razvijajočo se mlado igralko in ki se je uveljavila tudi v nekaterih obsežnih vlogah, pri predstavah v Sloveniji kot temperamentno in vihravo ciganko, ki je z nemo, a zato nič manj učinkovito igro oživljala posamezne scene tretjega dejanja. Božo Podkrajšek je poleg preje omenjene vloge ustvaril tudi za to dejanje posrečen tip krošnjarja z izrazito masko in z odgovarjajoče spremenjenim nastopom. Z živahno igro sta se uveljavila naša mlada igralska naraščajnika Tea Starčeva in Julij Guštin, ki sta tudi kot statista pokazala i disciplino i talent. Poleg članov ansambla sta nastopila kot vidno uveljavljajoča se statista še člana ostalega gledališkega personala Emij Reinhardt in Miran Kuret. Za sceno so omenjeni sodelavci ubrano peli stare ruske pesmi, ki jih je občuteno spremljal na harmoniko, pa tudi solistično izvajal prof. Karel Boštjančič.

Inscenacija Jožeta Cesarja je vzbudila pozornost in prejela zasluženo pohvalo. Se posebej so bili opaženi bogati in okusno izdelani kostumi iz gledališke krojačnice pod vodstvom Sonje Mikuletičeve. Opazno se je uveljavila tudi lasuljarka Draga Pahorjeva z izdelavo stilno in estetsko ustrezajočih lasulj.

Organizacija gostovanja je bila vzorna, za kar gre zasluga predvsem vodstvu uprave in njenemu osebju. Posebno pohvalo zasluži tehnično osebje gledališča, ki je s svojim požrtvovalnim delom omogočilo hitro postavitev in izmenjavo scen in primerno razsvetljavo, pri čemer so mu znatno pomagali njegovi ljubljanski in mariborski tovariši. Disciplina vsega osebja je bila ves čas zgledna.

To bi bilo nekaj mojih opažanj in opomb k gostovanju našega SNG v Ljubljani in Mariboru. Vtisi, ki smo jih vsi sodelujoči prinesli s seboj, nam bodo ostali v trajnem spominu. Kot vse življenje v novi Jugoslaviji zavzema tudi razvoj in razcvit gledališč v Sloveniji velik in dinamičen razmah. Tam se dela, gradi in izpopolnjuje. V raznih mestih se odpirajo novi gledališki hrami. V Ljubljani deluje od osvoboditve visoka šola za igralsko umetnost. V gledališčih se na kritičnih urah razčlenjuje delo režiserjev, igralcev in ostalega osebja. Po vsej državi postavljajo delovne roke nove tovarne, elektrarne, hidrocentrale, na vseh torišči človeškega udejstvovanja vidiš, kako se gradi in dozoreva socialistična ureditev družbe. Vsaka panoga zase je delež celokupne zgradbe, ki kaže v veliko in svetlo socialistično bodočnost.

VLADIMIR BARTOL

Jugoslovanska folklora

Jugoslavija je bogata na folklori. Lepota noš pride posebno do izraza pri raznih kulturnih prireditvah, kjer nastopajo folklorne skupine. Pred kratkim je neka folklorna skupina nastopila tudi v Švici, kjer je dosegla ogromen uspeh in občudovanje

GOSPODARSTVO

TRGOVINA • INDUSTRIJA • PROMET • FINANCE

Bencin v Italiji še enkrat dražji kot v Angliji. Kako je v Trstu

Minister Vanoni je opravičeval 19. t. m. povišanje cene bencina s primeri drugih držav, kakor Anglije, s stroški, ki nastajajo za vzdrževanje cest. Gospodarski krogi mu sedaj v «24 ORE» odgovarjajo da velja bencin v Angliji sedaj polovico manj, ko v Italiji, namreč 57,40 lir nasproti 116.—, kljub povišanju. Tudi drugod po Evropi je v primeri z Italijo mnogo cenejši.

Glede vzdrževanja cest, ki da po Vanoniju velja 70 milijard letno, pa pravijo, da je prof. Vezzani objavil v reviji prometnega ministrstva o tem točne podatke, iz katerih izhaja, da stane to vzdrževanje v 1949 le 48 milijard lir, prometa avtovozil pa je le 74 odstotkov. Vladna politika navijanja cene za bencin ovira razvoj motorizacije v deželi. Italija šteje komaj 480.000 vozil, nasproti 2,260.000 v Franciji ali 3,050.000 v Angliji. Celo zapadna Nemčija ima že 800.000 vozil v prometu.

Če pomislimo pri tem na Trst, treba zapisati, da pri nas kroži sicer zelo mnogo vozil, toda največji del so vozila zasedbenih oblasti in njih nameščencev, ki dobivajo bencin po približno 45.— lir liter. V primeri s tem je civilni promet nedvomno zelo zapostavljen. Prav bi bilo, da bi mesto, ki je že tako močno ovirano glede gospodarskega življenja uživalo vsaj glede bencina kake olajšave. Če so to uvedli za Gorico (svoj čas za Zadar), naj bi tudi Trstu pomagali. Končno ima mesto petrolejske rafinerije, zdi pa se, da to prav malo vpliva na vprašanje. Cenen bencin bi nedvomno mnogo poživil bodisi tovorni promet, ki je v hudi tekmi z železnico, bodisi tujski promet, ki ga pravzaprav sploh ni.

Tržaški trg.

Bolje kaže za sladkor, kava neizpremenjena

Tržaški pregled z dne 22. t. m. poroča, da se je položaj izvoznikov sladkorja nekaj popravil nasproti poprejšnjim tednom. Ponudbe, ki krožijo po Trstu, so sedaj 136.- dolarjev CIF Trst za kubanski sladkor. Pravega poslovanja pa še ni. Z avstrijskimi kupci je bilo sklenjeno nekaj kupčij po ceni 144-145.- dolarjev franko skladišče v prosti luki, tranzitno. blago s Kube. V Genovi ponujajo očiščeni sladkor britanskega izvora po 52.- funtov šterlingov. Tudi češkoslovaški prodajalci so povišali ceno v skladu s tem na 136.- dolarjev franko avstrijskočsl. meja.

Glede kaže ni izpremembe. Italijanski trg ne kupuje, razen nekaj malega, toda le vsled tekoče potrošnje. Kakor priča kujejo na mednarodnem trgu vsi novega razvoja in se ne pogajajo, tudi tržaški trgovci ne povpraševajo za blagom. Cena je bila povprečno in za kg ocarinjenega blaga pri uvozniku, naslednja. Rio NY 5 985, Rio NY 2 1.030, Santos Sup. 1.220, Santos exstrapr. 1.290, Haiti nav. 1.150, Salvador 1.310, Costarica 1.345, Guatema 1.145, Mocca 1.265. Usd cene za 50 kg, franko hangar Trst, v dolarjih: Rio NY 5.37, Rio NY2 41, Santos sup. 60, Santos exstrapr. 60, Haiti nav. 50, Salvador nav. 62, Costarica 65.

Indeks industrijske proizvodnje ČSR (1939-100)

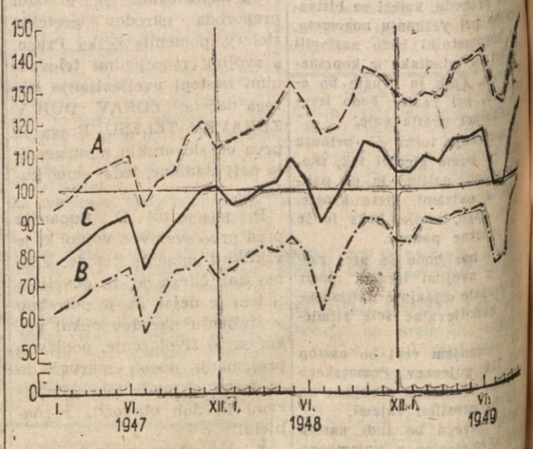

C — celokupni indeks
A — indeks industrije proizvodnih sredstev
B — indeks industrije potrošnih sredstev
V drugi letošnji številki praškega «Statisticky zpravodaj» ugotavlja ing. Herbst o industrijski proizvodnji ČSR v 1949, t. j. v prvem letu petletke, da je prekosila za 7,8 odst. gladino iz 1948. Povprečna proizvodnja na glavo prebivalca je bila lani za 29,3 odst. večja od one v 1937. Plan industrijske proizvodnje za 1949 je bil izpolnjen s 102,8 odst. Kakor vidimo je celokupna proizvodnja v 1947 dosegla prodvojno proizvodnjo, po februarju 1948 pa je prečela odločno napredovati zlasti težka industrija t. j. industrija proizvodnih sredstev. Kljub časovnim oscilacijam je tendenca vzgor, torej napredek, na skici dobro razvidna.

ZA NOVE KADRE

Za vzgojo nove delavske inteligence so v LR Sloveniji odprli delavske tehnikume

GOJENCI INDUSTRIJSKE SOLE «LITOSTROJ» V RAZREDU MED POUKOM

Vprašanje strokovnih kadrov je danes prav tako važno, kakor vprašanje materialnih sredstev za izvedbo petletke, je dejal tov. Kidrič.

Kadri rešujejo vse! Ni podcenjevati vloge kadrov in precenjevati vlogo strojev, kajti stroji postanejo sijajna stvar šele tedaj, če jih opravljajo ljudje, ki stroje dobro poznajo, ki vlagajo mnogo naporov pri produkciji in ki znajo stroje dovolj izkoristiti v korist ljudstva.

Dvigniti je treba nove kadre iz delovnega ljudstva, iz delavskega razreda. Potrebna je pri delavcih vzgoja v ljubezni do strojev, volji do dela, v poznavanju strojev v detajlih, da se strokovno čim bolj usposabljajo.

Da bi pričeli vzgajati nadaljnje tehnične in druge strokovne kadre iz vrst delavcev, je ljudska oblast v LR Sloveniji izdala uredbo o delavskih tehnikumih raznih strok, ki imajo rang srednje strokovne šole. Delavski tehnikumi imajo lahko več odsekov: gradbeno — arhitektonski, elektro — strojni, kemijsko — tehnološki in rudarsko — metalurški. V delavske tehnikume se sprejemajo kot slušatelji kvalificirani delavci stari nad 17 let. ki so pokazali s svojim delom in politično zavestjo, da imajo voljo in vse pogoje, da dovrše tehnikum.

V šolanje na delavski tehnikum pošiljajo delavce ministrstva, generalne direkcije in razna podjetja s sodelovanjem sindikalnih podružnic.

Predno vstopijo delavci v delavski tehnikum, napravijo delavsko večerno nižjo gimnazijo ali pripravljalni tečaj, kjer obravnavajo snov nižje gimnazije.

Redno šolsko delo v delavskih tehnikumih je tako organizirano, da je omogočeno delavcem v času študija redno delo v proizvodnji, seveda se jim delovni čas skrajša. Le gradbeni delavski tehnikum ima šestmesečni neprekinjeni redni pouk od oktobra do aprila, ne da bi slušatelji v tem času hodili na delo na gradilišča.

V prakso odidejo šele po končanem šestmesečnem študiju. Tako obiskujejo delavci šolo tri leta kakor dijaki rednih tehnikumov. Tak način pouka, kot ga imajo na gradbenem tehnikumu v Ljubljani, se je izkazal uspešen, ker posvečajo v teh 6 mesecih slušatelji vso skrb le študiju in politični izobrazbi. Na skupni konferenci direktorjev delavskih tehnikumov se je pokazalo, da je treba delovni čas slušateljem delavskih tehnikumov znižati, ker so sicer pri pouku preveč utrujeni in ne morejo slediti pouku tako, da bi si pridobili toliko znanja, kakor dijaki v rednem tehnikumu.

Iz lastne prakse na gradbenem delavskem tehnikumu sem spoznal, da so slušatelji politično na višini, z zanimanjem slede pouku, delovna disciplina v šoli in doma pri študiju je na taki višini, da so zgled ostalim dijakom rednega tehnikuma. Slušatelji streme, da bi pridobili čim več strokovnega in splošnega znanja, da bi ga v praksi uporabili. Ne žele, da bi si pridobili samo diplomo kot tehniki, ampak da se na šoli res čim več nauče. Celo sami so zahtevali, da naj se učni načrt delavskega tehnikuma izenači z načrtom rednega tehnikuma, čeprav imajo 4 mesece manj pouka. Tako stremljenje je prav gotovo zelo pozitivno. Prav nič nočejo zaostajati v znanju za dijaki rednega tehnikumu. Disciplina v šoli in obiskovanju šole je vzorna. Neopravičenih zamud ni, izostanki so le malenkostni. Tudi odnos do profesorjev je prav lep in so za vsako znanje in trud profesorjem hvaležni. Odnosi med profesorji in slušatelji so tovariški in prisrčni.

Dosedanji slušatelji našega gradbenega delavskega tehnikuma so bili razen redkih izjem res izbrani delavci, ki imajo pogoje, da se izšolajo za dobre tehnike.

Dolžnost personalnih referentov, direktorjev in sindikalnih podružnic gradilišč je v bodoče, da pošljejo na študij res zavestne, marljive in duševno dovolj razvite delavce, da bodo lahko uspešno končali šolo. Ne smejo se dogajati primeri, da bi pošiljali v šolo slabše delavce, ki se v produkciji niso dovolj obnesli. Plan zato prav gotovo ne bo prav nič trpel, če se pošljejo v šolo res najboljši delavci, ki imajo smisel za stroko. Na to vprašanje ne smemo gledati statično, pač pa perspektivno.

Napaka, ki so jo že letos opazili, je v tem, da so posamezni personalni referenti poslali slušatelje prvega letnika po pouku v pisarne. Taka praksa je napačna in samo škoduje strokovnemu razvoju delavca. Delavec ni prišel v šolo zato, da bi postal v podjetju pisar, ampak da se s pridobljenim teoretičnim znanjem vključi v produkcijo, jo zboljšuje in dviguje, da postane novator in racionalizator.

Že po prvem letu šolanja so si pridobili delavci primerno znanje in splošno razgledanost, kar se pozna pri delu v produkcijskem procesu, kar priznavajo tudi vodstva podjetij.

V.

Keyserling trdi,

da so perspektive dobre kljub naraščanju brezposelnosti

Vršilec dolžnosti predsednika gospodarskih svetovalcev predsednika Trumana in znani ameriški ekonomist prof. Leon H. Keyserling je predložil Beli hiši zaupno poročilo o gospodarskem položaju ZDA. Kakor znano, je nasledil svoj položaj, potem ko je prejšnji predsednik tega odbora dr. Nourse podal ostavko v znak protesta proti vladni gospodarski politiki. ki da vodi v krizo.

Keyserling ni izdal vsebine poročila, marveč se je omejil na splošne izjave tisku. Najprej je zatrdil, da je splošni gospodarski položaj ZDA dober in perspektive razvoja do jeseni prav tako zelo dobre. To velja tako za industrijsko proizvodnjo kakor za kupno moč potrošnikov, za gradbeno delavnost, proizvodnjo avtomobilov itd.

Nato pa je mirno nadaljeval, da je osnovno vprašanje države paradoksno dejstvo, da brezposelnost narašča v koraku z ekonomsko prosperiteto. Torej, izboljšanje prosperitete prinaša vedno več brezposelnih. (Če naj bo to potem «prosperitета» imamo pač o njej popolnoma nasprotne pojme; splošno se označuje porast brezposelnosti menda kot znak krize). Pristavil je, da višina brezposelnosti še «kritična, toda je na vsak način višja, kot bi smela biti. Iz njegovem treba iskati vzroke takemu stanju v vedno večjem številu delovnih rok, ki so na razpolago, in sicer — po Keyserlingu — zaradi naraščanja ameriškega prebivalstva.

Ne glede na populacijski prirastek, ki je nedvomno prevelik, pa treba reči, da 2 milijonov brezposelnih ve o vsaku zgolj enega leta pač nikoli ne morejo razlagati na ta način. Očitno se Keyserling prvih vzrokov javno ni hotel poslužiti. Ta sum bo še bolj prisoten, ako ne bodo objavili dodatkov njegovega poročila.

Trgovinska pogodba med FLRJ in Švico

V Beogradu je bil podpisan trgovinski dogovor za 1950 in določa izmenjavo blaga v skupni vrednosti 80 milijonov švicarskih frankov (1 frank 151 lir). Jugoslavija bo izvažala les, sadje, koruzo, kovine in rudnine, Švica bo v zameno dajala predelani aluminij, merilne in precizijske instrumente, stroje in elektrotehniško opremo.

Ugibanja o tečaju lire in šilinga

V rimskih gospodarskih krogih se te dni širi vest, da bo do določili tečaj med liro in avstrijskim šilingom v bodoče italijansko-avstrijski trgovinski pogodbi na 28 lir za en šiling. Plačilni promet bi bil urejen s kliringom. Za turistični promet pa bo menda določen tečaj 24 lir za en šiling. Kakor znano, italijansko-avstrijska trgovinska pogajanja na Dunaju še trajajo.

Znova večja proizvodnja jekla v Zapadni Nemčiji

Iz Duesseldorfa poročajo, da je dosegla proizvodnja jekla v Zapadni Nemčiji prvikrat v povojni milijon ton mesečne proizvodnje, in sicer v pretekli marcu. Bonnska vlada upa, da bodo tudi zaradi tega nadni organi pristali na to, da dvigne proizvodnja jekla v Zapadni Nemčiji za enkrat na 14 milijonov ton letno.

MEDNARODNI ŠPORT

Pred evropskim prvenstvom v lahki atletiki

Jugoslovanski atleti se vestno pripravljajo

Konec avgusta bo v Bruslju prvenstvo Evrope v atletiki. Na prvenstvu bodo nastopili tudi tisti jugoslovanski atleti, ki bodo dosegli norme, ki jih je določila Atletska zveza Jugoslavije konec preteklega leta. Ker se prireja prvenstvo Evrope vsaka štiri leta ter točno sredi razdobja med dvema olimpiadama, predstavlja to tekmovanje glavni izpit atletov za prihodnje olimpijske igre.

Če pogledamo rezultate preteklega leta, je vsega skupaj doseglo predpisane norme 15 tekmovalcev in 6 tekmovalk. Ti tekmovalci so: 400 m Sabolovič, Račič; 800 m Ceraj; 1500 m Ceraj, Hanc; 5000 m Segedin, Djuraškovič, Ceraj; 3000 m zapreke Segedin; skok v višino: Dimitrijevič; met krogle Sarčevič, Krupalija; met diska Zerjal, Janko Miler; met kladiva Gubijan; met kopja Mirko Vujačić, Dangubić, Urbič. Brnad je skočil v daljino samo 1 cm manj od norme, Mihalič pa je imel na 10.000 m 3,6 sekunde slabši čas. Prav tako je bil čas najboljših štirih tekačev na 400 m 3:17,0, to je sekundo slabši od predpisane norme.

Pri ženskah so imele boljše rezultate od norm — 800 m Tuce, Stefanovič; skok v višino: Knez; skok v daljino: Kolečin; met krogle: Radosavljevič in met diska Matej.

Po odločbi Atletske zveze Jugoslavije ne bo dovolj, da tekmovalec samo enkrat doseže predpisano normo, temveč se bo zahtevalo od njega, da bo do odhoda na prvenstvo Evrope v taki formi, da bo lahko dosegel rezultat, ki odgovarja predpisani normi. Kljub temu pa se lahko po pripravah, ki trajajo že od meseca januarja, računa, da bo na prvenstvu Evrope nastopila Jugoslavija z večjim številom tekmovalcev in tekmovalk.

Ker je na prvenstvu Evrope dovoljeno reprezentirati vsako državo le s tremi tekmovalci, bodo reprezentance, ki bodo prišle na to tekmovanje kompletne, štele okrog 50 moških in 25 ženskih tekmovalcev. Po zadnjih podatkih o treningu posameznih reprezentantov pa lahko trdimo, da bo jugoslovansko ekipo na prvenstvu Evrope sestavljalo najmanj 25 moških in 10 žensk.

Jugoslovanski tekmovalci v vseh mestih, kjer je razvita atletika, se vestno pripravljajo na izbirna tekmovanja, tako da lahko že sedaj računajo na uspehe v novi sezoni. Prav tako pa letos pričakujejo, da se bodo uvrstili v vrsto najboljših atletov novi atleti, ki bodo v kratkem času postali kandidati za reprezentiranje Jugoslavije na prvenstvu Evrope. Vsekakor pa bodo prva atletska tekmovanja v mesecu maju pokazala, kako kaže za novo sezono.

VISOŠKA KRONIKA

SPISAL: Ivan Lavrinov

40

Dostavil je še:

«Kar sne, kar izpije, pošteno plača!»

Zlatar je tulil: «Gremo pa mi!»

In res je odšel hude volje. Z njim so odšli ostali.

Žitničar in grajski pisar sta se posebno čemerno držala. Žitničar je dejal: «Wohlgemuet, pri vas je vsak večer manj prijetno!»

In zlatar je ošabno dostavil: «Ni treba, da bi samo sem prihajali!» nakar je še grajski pisar spregovoril: «Res ni treba!»

Ko so odšli, sem skesano pripomnil:

«Veliko škode sem ti napravil — ne bo jih več».

«E, kaj», je odgovoril Wohlgemuet, «ti gospodje mi segajo dostikrat do grla: usta vedno polna, mošnje pa prazne, da največkrat ni solda v njih! Ko bi ti videl mojo preroško pratiko, pa bi opazil, da so skoraj vsi v nji zapisani — od žitničarja pa do mestnega pisarja. Lačne kure so, ki gledajo za vsakim zrnom. Naj gredo, če že hočejo!»

Spodaj je potem privlekel od nekod umazano staro pratiko. Od lista do lista mi je razkazoval dolžnike. Se celo zlatar je bil na tej in oni strani in vselej je preteklo nekaj mesecev, da je prišla pripomba: paar pezalt!

«Naj gredo, če že hočejo», je ponavljal oštir, «ker se moraš preklicano napenjati, da iztisneš par liber iz te lačne gospode!»

Drugo jutro — bil je dan sv. Monike — sem zmenjal nekaj zlata v nemško veljavo. Mladi zlatar Frueberger mi je spisal pismo, s katerim me je priporočil svojemu stricu, ki je imel menjalnico v nemškem Passau.

Na gradu mi je protipisar napisal listino, v kateri se je reklo, da sem pošten kmetovalec in podložnik svetlega gospoda škofa v Fraysingu, da se odpravljam na pravično pot in da naj se mi na tej poti ne delajo ovire.

Nato sem odjahal s svojim hlapcem.

OČETJE KAPUCINI ZIDAJO NOV SAMOSTAN 1691.

Ko sem naletel onstran mesta, kjer so ravno zidali kapucini iz Kranja svoj samostan, na mladega prošta od Sv. Jakoba, sem mu izročil v namene novega samostana deset renskih goldinarjev, da bi opravili pobožni očetje kapucini svete maše, da bi se dobro in srečno dognalo vse, za kar sem se odpravljal na potovanje v nemške dežele.

Z božjo pomočjo sem dospel v Solnograd in tudi v Passau. Tam sem izvedel, kje leži Eyrishouen in katero posestvo je bilo nekdaj od Jošta Schwarzkoblerja. Izvedel sem, da deklica še vedno služi pri poštenih in bogoljubnih ljudeh, ki pa so imeli kopo svojih lastnih otrok, tako da bi ne bili žalostni, če bi šla Agata od njih.

Deklica ni vedela, da ji je umrla stara mati, ker je ta ostajala dostikrat mesece in mesece od doma. Jokala je, ko sem ji pripovedoval o njeni smrti. Tudi družino, pri kateri je Agata služila, je smrt stare Pasaverice hudo presunila, sicer zato, ker jim je deklica sedaj obtičala na rami in je odpadla še tista mala podpora, katero je rajnka prinašala k hiši.

Nato sem deklici povedal, da je stara mati umrla pri nas in da sta bila z mojim očetom, ki je sedaj že tudi mrtev, prav dobra znanca. In ko sem Agati povedal, da sta stara mati in oče želela, da bi prišla k nam, se ni prav nič obotavljala. Tudi družina ji ni odgovarjala; nasprotno, videti je bilo, da ji je padel kamen od srca.

Nekaj dni sem še ostal v Eyrishounu, da sem dobil krstni list, ki je pričal, da je bila Agata Schwarzkobler zakonska hči očeta Janeza in matere Neže in da je bila po predpisih svete katoliške cerkve krščena na ime svetnice Agate in svetnice Eme. Nikakor nisem hotel, da bi se bila po dolini, ko sem se vrnil na Visoko, širila kaka govorica, da deklica niti naše vere ni. Tako pa sem imel pri hiši veljavno listino, s katero sem vsak čas lahko pobil hudobne jezike, če bi bili trosili kaj hudobnega.

Kako smo potovali proti domu, kaj smo doživeli in kako se nam je godilo, tega ne bom popisoval. Dobro se nam je godilo in očividno je bila božja roka nad nami. Gotovo nam je pomagala molitev kranjskih kapucinov!

SV. FILIP IN DAMJAN 1691

Zapišem naj še to, da smo se v dolino vračali ravno na dan sv. Filipa in Damjana in da je bila tisti dan Gospodova nedelja. Moje potovanje potemtakem ni bilo tako dolgo, kakor sem pričakoval takrat, ko sem odjezdil z Visokega.

Kjer smo jahali mimo hiš, so dekleta, katera so sedela pred temi hišami, vstajala, ko so me spoznala in ko so opazila, da je na konju za mano sedela mlada ženska, kar v naših krajih ni bilo v navadi. Tudi na visoškem dvorišču, ko sem prijezdil tja, se je zbrala družina in brat Jurij se ni malo začudil, ko je moral najprej pomagati mladi deklici, da je mogla s sedla na tla.

Nadaljevanje sledi

UREDNIŠTVO: ULICA MONTECCHI, št. 6, III. nad. — Telefon štev. 93-808. — UPRAVA: ULICA SV. FRANCISKA št. 20 — Telefonska št. 73-38
OGLASI: od 8.30-12 in od 15-18 - Tel. 29-477. Cene oglasov: Za vsak mm višine v širini 1 stolpca: trgovski 60, finančno-upravni 100, osmrtnice 90 lir. Za FLRJ: Za vsak mm širine 1 stolpca za vse vrste oglasov po 10 din.
Odg. urednik STANISLAV RENKO. — Tiska Tržaški tiskarski zavod. — Podruž.: Gorica, Ul. S. Pellico 1-II., Tel. 11-32 - Koper, ul. Battisti 301a-I, Tel. 70.
NAROČNINA: Cona A: mesečna 260, četrtletna 750, polletna 1400, celoletna 2600 lir; cona B: izvod 3, mesečno 70 din; FLRJ: izvod 4.50, mesečno 90 din. Poštni tekoči račun za STO-ZVU: Založništvo tržaškega tiska, Trst 11.5374. — Za Jugoslavijo: Agencija demokratičnega inozemskega tiska Ljubljana, Tyrševa 34 - tel. 49-63, tekoči račun pri Komunalni banki v Ljubljani 6-1-90603-7. — Izdaja Založništvo tržaškega tiska D.Z.O.Z. - TRST